

Załącznik nr 2
do uchwały nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: finanse i rachunkowość

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Szkoła Wyższa Ekonomii
i Zarządzania w Łodzi

Data przeprowadzenia wizytacji: 28-29.04.2023 r.

Warszawa, 2023

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu _____	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej _____	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny _____	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów _____	7
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA _____	8
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia _____	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się _____	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się _____	12
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry _____	26
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie _____	29
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku _____	32
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku _____	33
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia _____	34
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów _____	40
5. Załączniki: _____	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia _____	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych _____	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych _____	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Grażyna Trzpiot, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Magdalena Ziolo – członek PKA
2. prof. dr hab. Jerzy Węclawski – ekspert PKA
3. mgr Łukasz Janiszewski – ekspert PKA de pracodawców
4. Paweł Zdybel – ekspert PKA ds. studentów
5. mgr Hanna Chrobak-Marszał – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonego na poziomie studiów pierwszego stopnia w Wyższej Szkole Ekonomii i Zarządzania w Łodzi została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2022/2023. Kierunek ekonomia został wyznaczony do oceny programowej po ocenie pozytywnej wydanej na okres do 2 lat (Uchwała Nr 634/2021 Prezydium PKA z dnia 8 lipca 2021 r.).

Dotychczas kierunek finanse i rachunkowość był oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną czterokrotnie (ostatnio w 2021 r.), a zatem bieżąca ocena programowa jest przeprowadzania po raz piąty.

W wyniku ostatniej oceny programowej PKA na kierunku finanse i rachunkowość Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, że proces kształcenia realizowany w Szkole Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi nie w pełni umożliwia studentom kierunku finanse i rachunkowość osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowione w załączniku nr 2 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria: 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się, 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie, 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry, 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie, 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach, 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów – zostały spełnione częściowo.

Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się; 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku, 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku, a także 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia, zostały spełnione.

Ponadto Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązało Uczelnię do realizacji zaleceń w odniesieniu do kryterium 2, 3, 4, 5, 9 oraz 10 w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie oceniające. Opis zaleceń wraz z oceną ich realizacji zamieszczono w wyznaczonych miejscach niniejszego raportu przy poszczególnych kryteriach.

Aktualne postępowanie oceniające zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej prowadzonej zdalnie przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Przed rozpoczęciem zdalnej wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni oraz opracował raport wstępny. W zakresie wyznaczonej odpowiedzialności za przydzielone kryteria członkowie zespołu oceniającego wypełnili karty spełnienia standardów jakości kształcenia, które stanowiły podstawę do przygotowania wykazu pytań i wątpliwości wymagających dodatkowego wyjaśnienia jeszcze przed wizytacją.

Wizytację poprzedzono wewnętrznymi spotkaniami zespołu oceniającego, które służyły wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów. Podczas spotkań omawiano kryteria oceny oraz raport wstępny zespołu oceniającego. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji.

Przed wizytacją zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, wybrał zajęcia do hospitacji oraz ustalił wymagania związane z infrastrukturą wykorzystywaną w procesie nauczania, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu nauczania na kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku ekonomia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu nauczania, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia.

W toku wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć prowadzonych na kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogramem wizytacji. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się

spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	780 godz., 26 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>rachunkowość w biznesie</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia stacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	12
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	-	1051
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	42
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	-	145
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	-	85

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium niespełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium niespełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium niespełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium niespełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Uczelnia dysponuje Strategią Rozwoju Salezjańskiej (Szkoły) Wyższej Szkoły Ekonomii i Zarządzania w Łodzi na lata 2023-2033, jest to Załącznik do uchwały nr 05/2022 z dnia 20 czerwca 2022 r. Senatu Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi. W przytoczonym dokumencie widnieją dwie nazwy Uczelni. Strategia została zaktualizowana w momencie zakończenia pierwszego cyklu kształcenia na profilu praktycznym. Aktualnie studiuje na kierunku finanse i rachunkowość - jako jedynym w Uczelni - 12 studentów.

W treści strategii sformułowano misję Uczelni, która odnosi się do utrwalonego tradycją posłannictwa instytucji akademickiej. Wynika ona z właściwej identyfikacji środowiska społeczno-ekonomicznego Uczelni oraz właściwej oceny zapotrzebowania rynku pracy. Zakłada, iż oprócz przekazywania wiedzy, proponuje młodym ludziom odpowiednią formację moralną i duchową, istotną dla kształtowania dojrzałości społecznej, odpowiedzialnej postawy obywatelskiej oraz rozumienia i doceniania etosu rzetelnej pracy. Natomiast w procesie dydaktycznym i wychowawczym dąży do wypracowania i ugruntowania u studenta poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje zawodowe oraz do kształtowania postawy zaangażowania społecznego i obywatelskiego.

W dokumencie, który jest aktualną strategią Uczelni jest ujęta, poza Wizją i Misją, analiza rynku pracy oraz diagnoza sytuacji Uczelni. Strategia w ujęciu oczekiwanym do tego rodzaju dokumentu nie została przedstawiona. W dokumencie wskazano, że do priorytetów działań Uczelni należy podnoszenie jakości kształcenia. Zapisane w dokumencie wnioski są sformułowane na wysokim poziomie ogólności i są zapisem zadań wynikających z diagnozy. Strategia nie została sformułowana i zapisana w tym dokumencie, cele operacyjne nie zostały przyjęte. Brak pełnej zgodności koncepcji i celów kształcenia kierunku z aktualną strategią.

Rekomenduje się przygotowanie odpowiedniego dokumentu, który z nazwy i treści będzie Strategią. Kierunek przypisano do jednej dyscypliny ekonomia i finanse i można potwierdzić, iż koncepcja i cele kształcenia właściwie mieszczą się w tej dyscyplinie.

Koncepcja kształcenia zakłada stałe dostosowanie procesu nauczania do zmieniających się potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Dowody tego stwierdzenia nie są obecne w przedstawionej dokumentacji omówionej szerzej w następnych kryteriach. Brak dowodów na to, iż uwzględnia się postęp w obszarze działalności zawodowej związanej z kierunkiem.

Niewątpliwie koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności rynku pracy. O zorientowaniu na potrzeby otoczenia świadczy podkreślanie praktyczności kształcenia i jego dostosowywanie do aktualnych potrzeb pracodawców. Wśród celów kształcenia wymienia się przykładowo kształtowanie takich umiejętności absolwentów jak znajomość funkcjonowania instytucji finansowych ze szczególnym uwzględnieniem zakładów ubezpieczeń i banków, umiejętności identyfikowania i analizowania zjawisk gospodarczych oraz procesów w szeroko rozumianym sektorze finansowym (na rynku pieniężnym i kapitałowym).

Ponadto wśród celów kształcenia jest także na przykład zapewnienie aby absolwenci potrafili przeprowadzić analizy i dokonać oceny sytuacji majątkowo-finansowych jednostek gospodarczych bez względu na ich profil jak i formę prawną oraz strukturę organizacyjną, czy też rozmiary działalności.

Uczelnia deklaruje, iż koncepcja kształcenia na kierunku została przygotowana przez interesariuszy wewnętrznych, tj. zespół pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni tworzących Radę

Programową Uczelnia oraz reprezentantów studentów wchodzących w skład Samorządu Studenckiego. W opracowaniu wstępnej i aktualnej koncepcji kształcenia uczestniczyli także interesariusze zewnętrzni, przedstawiciele praktyki gospodarczej w ramach Rady Biznesu.

Koncepcja i cele kształcenia nie uwzględniają nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

W raporcie samooceny Uczelnia przekazała do oceny efekty uczenia się przyjęte uchwałą Senatu nr 12/2017 z dnia 27 września 2017 r. Określane są one jako efekty kształcenia. Efekty te pod względem swojej treści są zgodne z koncepcją i celami kształcenia zmierzającymi do przygotowania studentów do pracy w różnych podmiotach gospodarczych, instytucjach finansowych, jednostkach sektora finansów publicznych i służbach finansowo-księgowych podmiotów gospodarczych. Efekty uczenia się odpowiadają praktycznemu profilowi studiów. Mają one cechy praktyczności i pozwalają na ukształtowanie kompetencji zawodowych na stanowiskach pracy przewidzianych dla absolwentów bądź w ramach własnej działalności gospodarczej.

Dla programu studiów przyjęto 11 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 8 w zakresie umiejętności i 6 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty uczenia się uwzględniają wszystkie charakterystyki drugiego stopnia przyjęte dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego i są zgodne z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy przewidują w szczególności, że absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu pojęcia z zakresu ekonomii i finansów, posiada zaawansowaną wiedzę o systemie finansowym, jego elementach składowych i relacjach między nimi, miejscu człowieka w strukturach finansowych, zna metody i narzędzia właściwe dla finansów i rachunkowości, reguły i normy finansowe, prawne organizacyjne i etyczne związane z funkcjonowaniem systemu finansowego, zna i rozumie zasady ochrony własności intelektualnej, posiada wiedzę odnoszącą się do samodzielnej działalności gospodarczej. Kierunkowe efekty uczenia się w zakresie umiejętności przewidują, że absolwent potrafi dokonywać obserwacji, analizy i oceny zjawisk i procesów w zakresie finansów i rachunkowości, potrafi ocenić rzetelność zjawisk ekonomicznych i finansowych, potrafi wykorzystać metody i narzędzia właściwe dla finansów i rachunkowości do prognozowania procesów i zjawisk finansowych, potrafi analizować i stosować przepisy prawa odnoszące się do instytucji finansowych i przedsiębiorstw, potrafi przedstawić wyniki własnych analiz w formie prac pisemnych i komunikować się z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii, posługuje się językiem obcym na poziomie B2. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych przewidują, że absolwent rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, jest gotowy do współpracy w grupie, jest gotów do respektowania zasad etyki zawodowej, do uczestniczenia w opracowaniu i wdrażaniu projektów społecznych, samodzielnego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.

W sylabusach dla zajęć ujętych w programie studiów określone są odnoszące się do nich efekty uczenia się. Są one odpowiednio rozwinięte i obejmują z reguły po kilka efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty te są dostosowane do specyfiki zajęć. Sylabusy określają również cele kształcenia przyjęte dla danych zajęć. Opracowana została matryca pokrycia kierunkowych efektów uczenia się, w której wskazano realizację efektów uczenia się w ramach danych zajęć. Przyporządkowanie to jest prawidłowe i potwierdza pokrycie wszystkich kierunkowych efektów uczenia się ujętych w programie studiów.

Efekty uczenia się przyjęte dla kierunku są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany. Odpowiadają one także stanowi praktyki w obszarach działalności zawodowej czy własnej działalności gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Osiągnięcie efektów uczenia się pozwala na zdobycie przez absolwentów kwalifikacji odpowiadających zapotrzebowaniu rynku pracy na

specjalistów w zakresie finansów i rachunkowości. Kierunkowe efekty uczenia się i efekty przyjęte dla poszczególnych zajęć uwzględniają w szczególności umiejętności praktyczne, komunikowania się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku. Wszystkie efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób zrozumiały. Ich opis jest zgodny z terminologią i językiem przyjętym w ramach dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek studiów. Efekty te są możliwe do osiągnięcia przez studentów poprzez pełną realizację programu studiów. Sposób ujęcia efektów uczenia się pozwala na stworzenie systemu skutecznej weryfikacji ich osiągnięcia i sformułowania oceny.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

-

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku nie są zgodne ze strategią Uczelni. Można potwierdzić, iż koncepcja i cele kształcenia właściwie mieszczą się w dziedzinie nauki społeczne, w dyscyplinie ekonomia i finanse, do których kierunek jest przyporządkowany. Brak dowodów na to, iż koncepcja i cele kształcenia uwzględniają postęp w obszarze działalności zawodowej związanej z kierunkiem. Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się przyjęte dla kierunku są zgodne z określoną dla niego koncepcją i celami kształcenia oraz profilem praktycznym. Sformułowanie efektów odpowiada praktycznemu profilowi studiów. Efekty uczenia się są zgodne z 6 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zostały one w sposób prawidłowy sformułowane w zakresach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i uwzględniają wszystkie wymagane charakterystyki. Efekty uczenia się przyjęte dla poszczególnych zajęć są specyficzne i powiązane z efektami kierunkowymi. Efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy właściwej dla dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek i odpowiadają oczekiwaniom rynku pracy właściwego dla absolwentów kierunku. Uwzględniają w szczególności umiejętność komunikowania się w języku obcym. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się pozwala na przygotowanie absolwentów do prowadzenia działalności zawodowej zgodnej z wymaganiami rynku pracy. Efekty uczenia się sformułowano w sposób zrozumiały, z zastosowaniem właściwej terminologii a odpowiedni stopień ich konkretyzacji pozwala na stworzenie skutecznego systemu weryfikacji osiągnięcia efektów przez studentów i dokonania oceny.

Podstawą do wystawienia oceny kryterium spełnione częściowo jest następująca nieprawidłowość:

1. koncepcja kształcenia nie uwzględnia się postępu w obszarze działalności zawodowej związanej z kierunkiem.
2. terminologia odnosząca się do efektów uczenia się zastosowana w tytule uchwały senatu nie odpowiada aktualnemu stanowi prawnemu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się uwzględnienie w koncepcji kształcenia się postępu w obszarze działalności zawodowej związanej z kierunkiem finanse i rachunkowość profil praktyczny
2. Zaleca się dostosowanie terminologii odnoszącej się do efektów uczenia się użytej w tytule uchwały senatu do aktualnego stanu prawnego.
3. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości będących podstawą do sformułowanego zalecenia.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Raport samooceny w odniesieniu do kryterium 2 nie zawiera kompletnych informacji związanych z przedmiotem oceny w ramach tego kryterium. Podane są w nim jedynie informacje o liczbie godzin zajęć, zasadach odbywania praktyk oraz organizacji procesu nauczania. Do raportu samooceny przekazano kilka załączników. Jednym z nich był program studiów, który nie zawierał informacji jakich lat dotyczy, jaki organ i kiedy go przyjął, bez opatrzenia podpisem właściwego organu. Program studiów (określony jako wspólny dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, ale bez informacji różnicujących dla tych dwóch form) zawiera jedynie informacje o przyporządkowaniu kierunku do dyscypliny, związku programu z misją i strategią, celach kształcenia, zasadach rekrutacji oraz efektach uczenia się. Jako załącznik przekazano także plan studiów w formie tabeli (wyłącznie dla studiów niestacjonarnych) bez opisu wskazującego, że jest to załącznik do programu studiów oraz bez podpisu. W trakcie wizytacji przedstawiono w formie tabeli w Excel także inny plan studiów bez jego odpowiedniego opisu i stosownego podpisu. Przekazano także sylabusy zajęć. Uczelnia w raporcie samooceny poinformowała, że dla każdego cyklu kształcenia opracowywany jest nowy program studiów. Wyjaśnienia złożone przez Uczelnię w trakcie wizytacji i programy studiów z ostatnich 4 lat zawierały zmiany polegające na przesunięciach zajęć pomiędzy semestrami i zamiany pojedynczych zajęć innymi. Zespół oceniający podaje powyższe informacje w celu wskazania na utrudniony dostęp do informacji stanowiących przedmiot analizy w ramach kryterium 2.

Podstawą do przeprowadzenia oceny był program studiów dla cyklu kształcenia na lata 2022-2025 przyjęty Uchwałą Senatu nr 02/2022 z 20.06.2022 r. w sprawie zatwierdzenia zmian w programie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku finanse i rachunkowość.

Treści programowe w planie studiów niestacjonarnych na rok akademicki 2022/2023 ujęte zostały w trzech modułach: ogólnouczelnianym, podstawowym, specjalnościowym. Ich uzupełnieniem są wykłady do wyboru i seminarium dyplomowe. W module ogólnouczelnianym ujęte są treści programowe z przedmiotów humanistycznych, socjologii, demografii, języka obcego, technologii informacyjnych. Grupę zajęć zaliczonych do modułu podstawowego tworzy obszerny zestaw obejmujący treści z zakresu ekonomii, finansów, rachunkowości, statystyki, bankowości, analizy finansowej, rynków finansowych, ekonometrii, ubezpieczeń. Ich dopełnieniem są treści z zakresu

matematyki, prawa oraz zarządzania. Plan studiów uwzględnia jedną specjalność – rachunkowość w biznesie. W jej ramach ujęte są treści z zakresu rachunkowości zarządczej i podatkowej, rachunkowości w małej firmie, obciążeń paropodatkowych, zamówień publicznych, zarządzania wartością. Wskazane treści programowe w swoim podstawowym zakresie są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany. Uwzględniają także normy i zasady oraz aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Treści te odpowiednio rozwinięte w sylabusach są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Należy jednak zwrócić uwagę, że do niektórych zajęć podano nieaktualną literaturę – np. dla bankowości sprzed 20-25 lat, co przy zmianach w sektorze bankowym nie jest dostosowane do aktualnego stanu wiedzy i praktyki. Zmiany w zakresie otoczenia gospodarczego i prawnego powodują, że w niektórych obszarach nawet literatura sprzed 10 lat w odniesieniu do niektórych zajęć nie jest aktualna – np. z finansów publicznych. W skrajnych przypadkach literatura pochodzi nawet sprzed 50 lat – np. zajęcia z *komunikacji personalnej*, a z *psychologii społecznej* sprzed 20 lat. Program zajęć z *ekonometrii* nie odpowiada aktualnemu stanowi wiedzy. Uznaje się zatem, że treści programowe nie uwzględniają w pełni aktualnego stanu wiedzy z zakresu dyscypliny ekonomia i finanse.

Studia trwają 3 lata (6 semestrów). Nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów wynosi 180 i jest zgodny z wymaganiami. W sylabusach została podana jedynie liczba punktów ECTS dla danych zajęć. Nie została określona struktura nakładu pracy mierzona punktami ECTS w rozbiu na stosowane w ich ramach formy zajęć, zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i pracą własną itd. Podano natomiast liczbę godzin przeznaczonych na poszczególne formy zajęć i pracę własną. Zakładając, że 1 punkt ECTS odpowiada 25 godzinom pracy studenta (w raporcie samooceny brak jest informacji na ten temat) oszacowania nakładu pracy niezbędnego do osiągnięcia efektów uczenia można uznać za poprawne.

Uczelnia ani w raporcie samooceny ani w programie studiów nie podaje liczby godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Z załączonego do raportu planu studiów niestacjonarnych wynika, że zajęcia te prowadzone są w łącznym wymiarze 1051 godz. (bez praktyki zawodowej w wymiarze 780 godz.). Zajęcia ogólnouczelniane prowadzone są w wymiarze 271 godz., zajęcia określone jako podstawowe w wymiarze 542 godz., specjalnościowe 148 godz., wykłady do wyboru 50 godz. i seminaria dyplomowe 40 godz. Taka łączna liczba godzin zajęć i liczba godzin grup zajęć pozwala na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Uczelnia w raporcie samooceny wskazała, że do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia przyporządkowano 42 punkty ECTS.

Zajęcia ogólnouczelniane prowadzone są w semestrach I-IV, z większą koncentracją w pierwszych, zajęcia podstawowe w semestrach I-V, specjalnościowe w semestrach IV-VI, z większą koncentracją w ostatnim, seminaria dyplomowe od semestru IV co VI. Nauka języka obcego trwa przez całe studia, przy czym w ostatnich dwóch semestrach jest to język specjalistyczny. Kolejność realizacji poszczególnych zajęć jest prawidłowa. Wskazana sekwencja zajęć i grup zajęć zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Na zajęcia w formie wykładów przypada 54%, a w formie ćwiczeń (w tym lektoraty i seminaria dyplomowe) 46% łącznego wymiaru godzinowego zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. W grupach zajęć ujętych w planie studiów udziały te są następujące: zajęcia ogólnouczelniane – wykłady 12%, ćwiczenia 13%, zajęcia podstawowe – odpowiednio 30 i 22%, zajęcia specjalnościowe po 7%, wykłady do wyboru 5%, seminaria dyplomowe 4%. Należy zaznaczyć, że w trakcie wizytacji uczelnia wymieniła plan zajęć na nowy, w którym zamiast

seminarium dyplomowego wprowadzono zajęcia określone jako projekt końcowy, przy czym sylabus odnosi się do zajęć określonych jako projekt końcowy i dyplomowanie. Nie wskazano jednak podstawy prawnej takiej zamiany zajęć w planie. Struktura form zajęć, w której przewagę mają wykłady nie jest prawidłowa dla praktycznego profilu studiów. Odnosi się to w szczególności do zajęć specjalnościowych, na których dominują zajęcia z *rachunkowości* wymagające większej liczby ćwiczeń. Należy również wskazać, że hospitacje zajęć z *podstaw finansów*, które ujęte były w planie zajęć jako ćwiczenia prowadzone były w formie wykładu.

Jako zajęcia do wyboru Uczelnia wskazała lektorat języka obcego, jeden z dwóch przedmiotów humanistycznych, zajęcia specjalnościowe, praktykę zawodową i seminarium dyplomowe (projekt końcowy). Do zajęć tych przyporządkowano łącznie 85 punktów ECTS, tj. 47,2% łącznej ich liczby przyjętej w programie studiów. Oznacza to spełnienie wymagań w tym zakresie.

Jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne Uczelnia wskazała *język obcy, technologie informacyjne*, 16 zajęć ujętych w module podstawowych, wszystkie zajęcia specjalizacyjne (7), projekt końcowy oraz praktykę zawodową. Zajęcia te realizowane są odpowiednio w formie lektoratu, wykładu i laboratorium oraz ćwiczeń. Do zajęć tych przypisano 145 punktów ECTS, co stanowi 81% ich łącznego wymiaru, co spełnia formalne wymagania zakresie przyporządkowania im liczby punktów ECTS.

Zajęcia te prowadzone są w salach dydaktycznych, tylko w jednej z nich, określanej jako laboratorium komputerowe, ustawione były laptopy. Wykonywanie w takich warunkach czynności praktycznych przez studentów było ograniczone wobec powszechnego stosowania na stanowiskach pracy przewidzianych dla absolwentów kierunku zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Stwierdza się, że zajęcia zakwalifikowane przez Uczelnię jako kształtujące umiejętności praktyczne nie są prowadzone w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej przewidzianej dla absolwentów i w sposób umożliwiający wykonywanie przez nich czynności praktycznych przez co nie spełniają wymagań określonych w przepisach.

Program studiów obejmuje zajęcia z języka obcego. Są one realizowane w łącznym wymiarze 100 godzin, w tym 20 z języka specjalistycznego. Według informacji przekazanej przez Uczelnię studenci mają do wyboru język angielski i niemiecki, przy czym w obecnych cyklach kształcenia wybierany jest pierwszy z nich.

W programie studiów ujęte są zajęcia z *filozofii/historii nauki, etyki i deontologii zawodowej oraz katolickiej nauki społecznej*, do których w każdym przypadku przyporządkowano po 2 punkty ECTS. Spełnione są tym samym wymagania dotyczące łącznej liczby punktów ECTS związanych z prowadzeniem zajęć przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedziny nauk humanistycznych. Na kierunku nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Metody kształcenia stosowane w ramach poszczególnych zajęć zostały podane w sylabusach. W odniesieniu do wykładów do najczęściej stosowanych metod należą metoda podająca, dyskusja moderowana, wykład konwersatoryjny. Natomiast na ćwiczeniach stosowane są takie metody jak: wykonywanie projektów praktycznych, analiza przypadków, rozwiązywanie zadań, dyskusja. Należy jednak wskazać, że w odniesieniu do niektórych zajęć użyte określenia są błędne. Na przykład jako metody dydaktyczne dla *analizy ekonomicznej, rachunkowości zarządczej czy rachunkowości i sprawozdawczości budżetowej* podano wykład i ćwiczenia. Występują także braki wskazania metod kształcenia – np. dla *bankowości oraz demografii* realizowanych w formie wykładu i ćwiczeń jako jedyną metodę podano wykład tradycyjny.

Uczelnia nie przekazała żadnych informacji dotyczących stosowania najnowszych osiągnięć dydaktyki akademickiej. Jako narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się wykorzystywane są prezentacje multimedialne porządkujące przekaz wiedzy, w bardzo niewielkim zakresie komputery oraz platforma MS Teams służąca do zamieszczania materiałów dydaktycznych.

W sylabusach części zajęć wskazane zostało, że w ramach wykładów studenci zachęceni są do podejmowania dyskusji, natomiast na ćwiczeniach rozwiązywane są zadania bądź omawiane przypadki, prowadzona jest praca w grupach, dokonywane prezentacje przygotowanych projektów. Hospitowane zajęcia oraz analizowane prace etapowe i dyplomowe prowadzą do stwierdzenia, że elementy te w niewielkim zakresie służą do stymulowania samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie nauczania.

W planie studiów brak jest wyodrębnienia laboratorium jako formy prowadzenia zajęć. W wykazie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne jedynie dla technologii informacyjnych wskazano, że zajęcia prowadzone są jako wykład i laboratorium, a w sylabusie *ekonometrii* podano, że odbywają się częściowo w laboratorium. Jedynie w trzech sylabusach są informacje o korzystaniu z oprogramowania komputerowego: na *technologii informacyjne* z wybranych aplikacji MS Office/Libre Office oraz z *technologii komunikacji internetowej*, z *ekonometrii* – rozwiązywanie zadań programowania liniowego za pomocą narzędzia SOLVER w środowisku arkuszy kalkulacyjnych Excel oraz z *rachunkowości finansowej* – program Rewizor.

Taki zakres prowadzenia zajęć w laboratorium komputerowym i wykorzystania specjalistycznego oprogramowania dla kierunku o profilu praktycznym jest niewystarczający z punktu widzenia oczekiwań ze strony zawodowego rynku pracy właściwych dla tego kierunku studiów.

Jako metody języka obcego wskazano w sylabusie metody: audio-lingualną/audio/wizualną, komunikatywno-pragmatyczną, eklektyczną, pracę indywidualną i pracę w grupach. Zastosowanie tych metod umożliwia uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2.

Uczelnia nie zamieściła w raporcie samooceny informacji na temat dostosowania procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, że ze względu na małą liczbę studentów, po sześciu na 1 i 2 roku, nie są stosowane formy indywidualizacji procesu nauczania. Na kierunku nie było także w ostatnich latach studentów z niepełnosprawnościami.

W raporcie samooceny Uczelnia nie podała informacji na temat wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Zgodnie z informacją przekazaną w trakcie wizytacji wykładowcy przekazują studentom materiały dydaktyczne (prezentacje, akty normatywne, zestawienia danych statystycznych) w formie zamieszczania ich w MS Teams.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć, Uczelnia przedstawiła sylabus praktyk zawodowych. Wymiar praktyk (780 godzin) jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie. Przyporządkowana praktykom liczba punktów ECTS na poziomie 26, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Dobór miejsc odbywania praktyk nie zapewnia osiągnięcia efektów uczenia się ze względu na to, że praktyki odbywają się również w przedsiębiorstwach, których działalność nie umożliwia osiągnięcia efektów uczenia się (np. Szkoła językowa współpracująca z Uczelnią). Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań zostały ocenione negatywnie ze względu na to, że Uczelnia nie dostarczyła, dla dwóch wybranych studentów, innych poza dziennikami praktyk załączników do regulaminu studenckich praktyk zawodowych wymaganych do zaliczenia praktyki. Przekazano tylko wzory dokumentów, które jednocześnie w różnych miejscach posiadają różną numerację (np. Dzienniczek praktyk raz jest oznaczony jako zał. 4, innym razem jako zał. 5. - brak jest informacji, którego regulaminu dotyczą te załączniki, czy jest to Regulamin

zatwierdzony Zarządzeniem Rektora nr 09/2021 z dnia 30 września 2021 r., czy uchylonym Zarządzeniem Rektora nr 11/2019 z dnia 1 października 2019 r.). W dostarczonym sylabusie praktyk zawodowych widnieje wzmianka, że „Istnieje możliwość zaliczenia praktyki studentom pracującym zawodowo w oparciu o wykonywaną pracę. Zaliczenia praktyk dokonuje się na podstawie umowy o pracę lub zaświadczenia wystawionego przez pracodawcę – potwierdzającego charakter wykonywanej przez studenta pracy.” Co jest sprzeczne z Uchwałą numer 06/2021 Senatu zobowiązującą ciała Uczelni do realizacji zaleceń przedstawionych w treści uchwały nr 634 /2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 lipca 2021 r., a przy tym nadal nie spełnia wymogów art. 71 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, wraz z nowelizacją regulacji prawnych w tym zakresie od roku 2023/2024. Należy zaliczać efekty uczenia się uzyskane w procesie nauczania poza systemem studiów wyłącznie na etapie przyjęcia na studia. Przedstawione metody nie umożliwiają skutecznego sprawdzenia i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Metod weryfikacji i oceny z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie stwierdzono, ze względu na brak realizacji praktyk zawodowych w formie zdalnej.

Osiągnięcie efektów uczenia się dokonywane przez opiekuna praktyk zostało ocenione negatywnie ze względu na brak dostarczenia wypełnionego sprawozdania z przebiegu praktyki (zał. nr 3) oraz Potwierdzenia uzyskania efektów uczenia się przez pracodawcę (zał. nr 5).

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady obejmujące Regulamin studenckich praktyk zawodowych odbywanych przez studentów studiów pierwszego stopnia Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi wraz z załącznikami: skierowaniem, wzorem programu praktyki, sprawozdaniem z przebiegu praktyki, dzienniczkiem praktyk, potwierdzeniem odbytej praktyki. Za organizację i nadzór nad praktykami na kierunku oraz określenie ich zadań i zakresu odpowiedzialności odpowiada Dziekan. Nie wskazano kryteriów, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, ani reguł zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta (studenci odbywają praktykę np. w szkole językowej, która zadeklarowała możliwość przyjęcia na praktykę nawet 6 studentów jednocześnie). Procedura potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy nadal przewiduje możliwość zaliczenia pracy zawodowej w ramach praktyk (zapis w sylabusie). Nie zostały przedstawione reguły przeprowadzania hospitacji praktyk, zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania oraz zakres współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposoby komunikowania się.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, jednakże ich dobór i zatwierdzenie nie umożliwia osiągnięcia efektów uczenia się (szkoła językowa).

Brak jest informacji o systematycznej ocenie, dokonywanej z udziałem studentów programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni oraz opiekunów praktyk, realizacji praktyk, a także efektów uczenia się osiąganych na praktykach. Rada Biznesu na swoich posiedzeniach zajmowała się tylko programem zajęć specjalnościowych w programie studiów.

Realizacja zadań w trakcie odbywania praktyki nie odpowiadają aktualnemu stanowi prawnemu (np. obowiązek składania deklaracji rozliczeniowych PIT-5 został zniesiony w 2007 r.) lub w terminach, które wykraczają poza terminy ustawowe (sporządzanie deklaracji miesięcznych dla działalności gospodarczych realizowane 21/09/2022 r., pomimo obowiązku złożenia deklaracji do 20. dnia miesiąca).

Organizacja roku akademickiego określana jest w zarządzeniach Rektora. Zajęcia w roku akademickim 2022/2023 dla pierwszego roku studiów odbywają się w ramach 14 zjazdów w semestrze zimowym i 14 w letnim, a na trzecim roku studiów 13 zjazdów w semestrze zimowym i 12 w letnim. Zjazdy mają miejsce w piątki i soboty. W piątki zajęcia odbywają się w godzinach 17.00-21.00, a w soboty z różnym

rozkładem w trakcie dnia pomiędzy godz. 8.30 a 19.30. W danym dniu organizowane są przeciętnie 2-3 zajęcia najczęściej w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych, a sporadycznie jednej bądź trzech. Przy większej liczbie godzin w trakcie dnia w godzinach 13.30-14.30 przewidziana jest przerwa obiadowa. Nie występuje zatem kumulacja zajęć. Sesje egzaminacyjne trwają 8 dni, poprawkowa w semestrze w zimowym 6 dni, a w letnim 13 dni.

Wskazana organizacja procesu nauczania pozwala na właściwe rozplanowanie zajęć i umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz pozwala na dostarczenie studentom informacji zwrotnej o osiągniętych efektach.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym	Ocena realizacji zalecenia (<i>zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane</i>)
1.	W przypadku praktyk zawodowych przestrzeganie wymogów art. 71 ust. 1 ustawy. Należy zaliczać efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów wyłącznie na etapie przyjęcia na studia.	Uchwała Senatu nr 06/2021 z dnia 26.07.2021 r. w sprawie podjęcia działań służących wykonaniu zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej	Niezrealizowane – w sylabusie praktyk ciągle widnieje informacja sprzeczna z Uchwałą numer 06/2021 Senatu zobowiązującą ciała Uczelni do realizacji zaleceń przedstawionych w treści uchwały nr 634 /2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 lipca 2021 r. oraz wymogów art. 71 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
2.	Przestrzeganie realizacji zajęć dydaktycznych zgodnie z obowiązującym programem studiów, a wprowadzanie ewentualnych zmian w drodze formalnych decyzji właściwych organów z zachowaniem merytorycznego ich uzasadnienia	Wszelkie zmiany realizacji programu studiów są wprowadzane w drodze formalnych decyzji - uchwały Senatu z zachowaniem merytorycznego ich uzasadnienia. Ponadto opracowano procedury zapisane w WSZJK, w celu usystematyzowania działań w zakresie zmian i realizacji programu studiów.	Zalecenie zrealizowane - zajęcia dydaktyczne realizowane są zgodnie z planem studiów
3.	Wylimitowanie kumulacji zajęć z jednego przedmiotu w trakcie dnia powyżej 4 godzin lekcyjnych	Uchwała Senatu nr 06/2021 z dnia 26.07.2021 roku w sprawie podjęcia działań służących wykonaniu zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej [...] oraz przeprowadzone na jej podstawie działania korygujące	Zalecenie zrealizowane - wylimitowano kumulację zajęć z jednego przedmiotu w trakcie dnia

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Treści programowe realizowane na studiach niestacjonarnych są zgodne z przyjętymi dla kierunku efektami uczenia się. W odniesieniu do części zajęć nie uwzględniają jednak aktualnego stanu wiedzy i jej praktycznych zastosowań w dyscyplinie ekonomia i finanse. Łączny nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS jest zgodny z przepisami a struktura punktów przypisanych do poszczególnych zajęć jest właściwa. Liczba godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli i studentów pozwala na osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Sekwencja realizacji zajęć jest prawidłowa. Proporcje godzin zajęć w realizowanych w poszczególnych formach nie są prawidłowe, gdyż przeważają zajęcia w formie wykładów. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru spełnia wymagania określone w przepisach. Spełniony jest formalny wymóg przyporządkowania co najmniej połowy punktów ECTS do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, ale nie są one w niezbędnym zakresie prowadzone w warunkach umożliwiających wykonywanie czynności praktycznych właściwych dla zakresu działalności zawodowej przewidzianej dla absolwentów. Program studiów uwzględnia naukę języka obcego oraz obejmuje w wymaganym wymiarze punktów ECTS zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych. Program studiów nie przewiduje stosowania metod i technik kształcenia na odległość. Metody nauczania w odniesieniu do wielu zajęć nie są jednoznacznie określone i nie są wykorzystywane nowoczesne metody i wspomagające je narzędzia, a w szczególności specjalistyczne oprogramowanie. Metody nauczania języka obcego pozwalają na nabycie przez studentów kompetencji językowych na poziomie B2 na studiach niestacjonarnych I stopnia. Uczelnia nie podała w raporcie samooceny i w trakcie wizytacji informacji o rozwiązaniach umożliwiających dostosowanie procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Dokumentacja dotycząca praktyk zawodowych, ich prowadzenia oraz zaliczania jest prowadzona w sposób nieprawidłowy. Uczelnia nie przedstawiła dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektów uczenia się. Załączniki do Regulaminu praktyk zostały zamieszczone w kilku wersjach, bez uwzględnienia czy dotyczą Regulaminu obowiązującego czy uchylonego.

Organizacja roku akademickiego oraz rozplanowanie zajęć w ramach semestru i dni jest prawidłowa i umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział studentów w zajęciach i samodzielne uczenie się oraz uwzględnia niezbędny czas na sprawdzanie i ocenę osiągnięcia efektów uczenia się.

Podstawą do wystawienia oceny kryterium niespełnione są następujące nieprawidłowości:

1. treści programowe nie uwzględniają w pełni aktualnego stanu wiedzy z zakresu dyscypliny ekonomia i finanse;
2. zbyt mały udział w strukturze form zajęć dydaktycznych ćwiczeń i laboratoriów komputerowych;
3. niewystarczające wykorzystanie w procesie nauczania specjalistycznego oprogramowania pozwalającego na kształtowanie umiejętności praktycznych wymaganych na rynku pracy;
4. zajęcia mające kształtować umiejętności praktyczne nie są prowadzone w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej przewidzianej dla absolwentów i w sposób umożliwiający wykonywanie przez nich czynności praktycznych;

5. brak w odniesieniu do dużej części zajęć prawidłowego określenia metod kształcenia;
6. niewielki zakres wykorzystania najnowszych osiągnięć dydaktyki akademickiej oraz środków i narzędzi zapewniających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się;
7. niewielki zakres korzystania przez studentów z metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych właściwych dla zawodowego rynku pracy odpowiadającego kierunkowi studiów;
8. dobór miejsc praktyk nie umożliwi osiągnięcia efektów uczenia się;
9. brak potwierdzenia uzyskania na praktyce zawodowej efektów uczenia się dokonanych przez pracodawcę oraz
10. możliwość zaliczenia praktyki, poza potwierdzeniem efektów uczenia się, studentom pracującym zawodowo w oparciu o wykonywaną pracę.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

W odniesieniu do kryterium 3 raport samooceny zawierał informacje jedynie o warunkach rekrutacji i procesie dyplomowania. Ocena w odniesieniu do pozostałych kryteriów szczegółowych została przeprowadzona na podstawie analizy sylabusów, regulaminu studiów oraz prac etapowych i dyplomowych.

Warunki rekrutacji na studia określane są w podejmowanych corocznie uchwałach senatu Uczelni. Rekrutacja na studia w roku akademickim 2022/2023 przeprowadzana była w oparciu o Uchwałę Senatu nr 05/2021 podjętą 24 maja 2021 r. Podstawowym warunkiem przyjęcia na studia jest posiadanie przez kandydata świadectwa dojrzałości. Decyzję o przyjęciu na studia podejmuje dziekan. Przysługuje od niej odwołanie do Rektora. Nie są przewidziane żadne kryteria przyjęć, które pozwalałyby na dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku. Warunki rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów. Uchwała rekrutacyjna na rok 2022/2023 nie zawierała informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Natomiast w uchwale rekrutacyjnej na rok 2023/2024 wprowadzono już takie informacje.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów odnoszące się do osób ubiegających się o przyjęcie na studia zostały określone w uchwale Senatu z dnia 24 maja 2019 r. oraz zarządzeniu Rektora z 19 grudnia 2019 r. Opierają się one na przepisach ustawowych obowiązujących w tym zakresie. Prowadzeniem czynności związanych z potwierdzaniem efektów uczenia się zajmuje się powołana przez Rektora komisja. Komisja ta dokonuje identyfikacji

efektów uczenia się uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego i dokonuje oceny ich adekwatności w odniesieniu do efektów przyjętych w uczelni dla zgłoszonych przez kandydata przedmiotów. Regulacje te pozwalają na identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz dokonanie oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się przyjętym w programie studiów kierunku.

Warunki i procedury przyjęcia na studia w drodze przeniesienia z innej uczelni, w tym z uczelni zagranicznej określone zostały w Regulaminie studiów przyjętym przez Senat w dniu 30 września 2019 r. Podstawowym warunkiem uznania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni jest zaliczenie przez studenta co najmniej jednego semestru studiów. Zgodę na przeniesienie udziela dziekan wydziału prowadzącego kierunek studiów, na który student zamierza się przenieść. Podstawą do podjęcia decyzji o przeniesieniu jest przedłożenie przez studenta dokumentów potwierdzających uzyskanie zaliczeń i zdanie egzaminów na studiowanym w innej uczelni kierunku, poziomie i profilu kształcenia. Informacje te służą za podstawę do uznania efektów uczenia się, ocen i punktów ECTS uzyskanych w innej uczelni. W przypadku pozytywnej decyzji o przyjęciu w tym trybie na studia w uczelni, dziekan określa semestr, na który student zostaje wpisany, ewentualne różnice programowe oraz warunki, termin i tryb ich uzupełnienia. Wskazane regulacje zapewniają możliwość identyfikacji tych efektów i uzyskanych przez studenta ocen oraz stwierdzenie ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się przyjętym w programie studiów uczelni przyjmującej.

Ogólne zasady i procedury dyplomowania zostały określone w Regulaminie studiów. Ich uszczegółowienie dokonano w Zasadach dyplomowania w Szkole Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi uchwalonych przez Senat w dniu 20.09.2021 r. W tym obszernym dokumencie zostały określone w szczególności zasady wyboru seminarium i promotora pracy dyplomowej, prowadzenia seminarium dyplomowego, kwestie wyboru i zatwierdzenia tematu pracy dyplomowej, wymogi merytoryczne i edytorskie stawiane pracom dyplomowym, warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego i jego przebieg. Określone w Regulaminie studiów i Zasadach dyplomowania rozwiązania obejmują wszystkie niezbędne elementy, są specyficzne dla procesu dyplomowania prowadzonego w Uczelni w odniesieniu do studiów I stopnia o profilu praktycznym. Zapewniają one potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Należy wskazać, że stanowiący załącznik do raportu samooceny plan zajęć dla cyklu kształcenia 2022 - 2025 przewiduje prowadzenie seminarium dyplomowego. W trakcie spotkania z osobami przygotowującymi raport przekazano informację, że Uczelnia odchodzi od prac dyplomowych na rzecz projektu końcowego. Na prośbę zespołu oceniającego o formalne wyjaśnienie zmiany przedstawiono tabelę sporządzoną w Excelu z tytułem „program studiów dla cyklu 2022-2025”, w której w miejsce seminarium dyplomowego wpisany został projekt końcowy. Dokument ten nie jest podpisany i jego forma jako arkusz kalkulacyjny nie jest zasadna. Nie przedstawiono także dokumentu określającego w sposób kompleksowy zasady i procedury przygotowania projektu końcowego. Pewne elementy w tym zakresie są zawarte w sylabusie zajęć zatytułowanym „projekt końcowy i dyplomowanie”, w jego części odnoszącej się do celów kształcenia.

Uczelnia w raporcie samooceny nie podała żadnych informacji na temat systemu weryfikacji efektów uczenia się. Natomiast dostępny na stronie internetowej Uczelni Regulamin studiów określa ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania. Regulamin określa w szczególności terminy i zasady zaliczenia semestru i roku studiów oraz sposoby ewidencjonowania uzyskanych przez studentów ocen. Zaliczenia semestru/roku dokonuje dziekan. Studenci na początku zajęć są informowani przez wykładowcę o warunkach zaliczenia. Oceny wynikające z przeprowadzanej weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się wyrażane są w tradycyjnej pięciostopniowej skali od 2, 3,0, 3,5, 4,0, 4,5 do 5. W Regulaminie studiów określono w szczególności

sposoby postępowania w przypadku uzyskania przez studenta oceny niedostatecznej, zasady dopuszczania do zaliczeń i egzaminów poprawkowych oraz warunkowych wpisów na semestr wyższy. Zaliczenia zajęć dokonuje prowadzący zajęcia. W razie nieuzyskania zaliczenia przed wyznaczoną datą egzaminu, student traci prawo do składania egzaminu w pierwszym terminie. Studentowi, który nie uzyskał zaliczenia przysługuje prawo odwołania się do dziekana. W przypadku decyzji przywracającej studentowi prawo zaliczenia powołuje on komisję, która przeprowadza komisyjne sprawdzenie wiedzy studenta. Forma egzaminu, jego zakres oraz wykaz materiałów źródłowych i podręczników niezbędnych do przygotowania się do egzaminu powinny być podane studentom do wiadomości na początku zajęć. W sylabusach podano także kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się. Określają one w formie opisowej jakim zakresem wiedzy, opanowania umiejętności oraz kompetencji społecznych musi wykazać się student dla uzyskania oceny 5,0, ocen z zakresu 4,0-4,5, 3,0-3,5 a w jakim przypadku otrzyma ocenę 2,0. Rozwiązanie to pozwala na szczegółowe określenie wymagań związanych z uzyskaniem określonej oceny. Dla każdego egzaminu ustalane są dwa terminy: termin pierwszy i poprawkowy, odległe od siebie, co najmniej o 7 dni. Student nie może być zobowiązany do zdawania więcej niż jednego egzaminu w jednym dniu. Regulamin studiów określa także warunki usprawiedliwiania nieprzystąpienia do zaliczenia bądź egzaminu. Studentom z niepełnosprawnością dziekan przyznaje prawo do uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów w formie alternatywnej, dostosowanej do stopnia ich niepełnosprawności. Zgodnie z regulaminem studiów wyniki zaliczeń i egzaminów przeprowadzonych w formie ustnej podawane są do wiadomości studenta niezwłocznie po ich przeprowadzeniu przez dokonującego zaliczenia albo egzaminatora. Wyniki zaliczeń i egzaminów przeprowadzonych w formie pisemnej podawane są do wiadomości studentów w ciągu 7 dni od daty zaliczenia albo egzaminu w sposób uzgodniony ze studentami przez dokonującego zaliczenia lub przeprowadzającego egzamin. W przypadku przeprowadzania egzaminu lub zaliczenia w formie pisemnej lub testowej student ma prawo wglądu do ocenionej pracy.

Określone w Regulaminie studiów i sylabusach zajęć zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania są kompletne i spójne. Umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Regulamin studiów określa zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. W przypadku kwestionowania przez studenta uzyskanej oceny z egzaminu może on wystąpić do dziekana o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego. Egzamin ten przeprowadzany jest w takiej formie, w jakiej odbył się kwestionowany egzamin, przed komisją złożoną z dziekana bądź rektora, jeżeli dziekan przeprowadzał egzamin, jako przewodniczącego komisji, egzaminatora wykładającego dany przedmiot oraz drugiego specjalisty z przedmiotu objętego egzaminem albo z przedmiotu pokrewnego. W egzaminie komisyjnym ma prawo uczestniczyć obserwator, wskazany przez egzaminowanego studenta spośród studentów Uczelni. O wyniku egzaminu komisja decyduje większością głosów. Pracownicy Uczelni, w tym prowadzący zajęcia, zobowiązani są do reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem do jakich może dochodzić w procesie weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, w szczególności w procesie dyplomowania.

Na kierunku studiów nie są obecnie stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wszystkie zaliczenia i egzaminy odbywają się w siedzibie Uczelni.

W sylabusach zajęć określone zostały formy i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się. Nie rozdzielono ich dla wykładów i ćwiczeń, lecz podano je w odniesieniu do każdego efektu przyjętego dla danych zajęć. Formami zaliczenia zajęć są egzamin bądź zaliczenie na ocenę. Z przeglądu wszystkich sylabusów wynika, że jako metody weryfikacji stosowane są pisemne sprawdziany wiedzy, aktywny udział w zajęciach, projekty grupowe, test wiedzy, testy wiedzy i umiejętności, praca pisemna, analiza przypadku, rozwiązywanie zadań, prezentacje. Należy wskazać, że w odniesieniu do wielu zajęć jako metoda weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się podana jest praca pisemna bez określenia w jakiej formie jest wykonywana. Jest to określenie zbyt ogólne, niepozwalające na określenie zasadności doboru metody weryfikacji. W odniesieniu do części zajęć, zwłaszcza o charakterze ilościowym i mających kształtować umiejętności praktyczne nieadekwatny jest dobór metod weryfikacji – np. z *ekonometrii* jest to test wiedzy. Występują przy tym rozbieżności pomiędzy stosowanymi na zajęciach metodami kształcenia a metodami weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się (np. na *finansach przedsiębiorstw* wskazano jako metodę wykonywanie projektów praktycznych, a brak jest ich oceny jako elementu weryfikacji efektów uczenia się; zespołowi oceniającemu nie przedstawiono dla tych zajęć do oceny prac projektowych). W sylabusie zajęć *analiza finansowa* jako metoda weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się podany jest sprawdzian wiedzy a wykładowca w trakcie spotkania z pracownikami Uczelni poinformował o przeprowadzaniu egzaminu ustnego. Stosowanie w odniesieniu do wielu zajęć jako metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się testów wiedzy ogranicza możliwość sprawdzenia opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Do weryfikacji stopnia opanowania języka obcego stosowany jest egzamin pisemny, a języka obcego specjalistycznego są prace pisemne (bez określenia ich rodzaju) i aktywność na zajęciach. Takie określenie metod weryfikacji nie jest prawidłowe, gdyż pomija w pierwszym przypadku weryfikację języka mówionego, a w drugim nie określa o jaką aktywność chodzi.

W okresach zagrożenia epidemiologicznego egzaminy lub zaliczenia przeprowadzane były z wykorzystaniem technologii informatycznych oferowanych w ramach platformy MS Teams zapewniające kontrolę przebiegu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się. Obecnie wszystkie zaliczenia i egzaminy odbywają się w siedzibie Uczelni.

Uczelnia poinformowała, że nie monitoruje poprzez prowadzenie odpowiednich analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków ich dalszej edukacji.

Wśród przekazanych do oceny prac etapowych jednoznacznie dominowały testy jednokrotnego wyboru weryfikujące efekty uczenia się z zakresu wiedzy. Nie przekazano prac w formie zadań (poza jednym cząstkowym elementem), projektów i innych pozwalających na weryfikację umiejętności i kompetencji społecznych, nawet jak takie metody weryfikacji wskazane były w sylabusach. Poziom wymagań stawianych w tych pracach był dość niski.

Do oceny przedstawiono 20 prac dyplomowych obronionych w latach 2021-2022. Dotyczyły one kredytowania przedsiębiorstw, systemu wynagrodzeń w przedsiębiorstwie, analiza budżetu jednostki samorządowej, podatku od towarów i usług, rachunkowości rolnej, analizy wskaźnikowej, ewidencji rozrachunków, sprawozdawczości finansowej, podatków lokalnych, analizy finansowej przedsiębiorstwa, faktoringu, zarządzania płynnością finansową, inwentaryzacji. Tematy tych prac były sformułowane szczegółowo a większość z nich oparta była na przykładzie przedsiębiorstw i jednostek samorządu terytorialnego. Zakres tematyczny wszystkich prac był związany z dyscypliną ekonomia i finanse. Dominowały oceny z pracy i egzaminu od 4,0 do 5,0. Tylko w odniesieniu do dwóch wystawiono oceny 3,0-3,5. Przeprowadzona analiza 6 prac dyplomowych wskazała, że nie pozwalały one na weryfikację wszystkich efektów uczenia się, gdyż większa ich część obejmowała odtwórczy przekaz wiedzy. Prace nie były sporządzone na właściwych podstawach metodycznych (braki pytań

badawczych/tez, opisu metod badawczych) bądź zawierały błędy w tym zakresie (nieprawidłowe/niejasne sformułowanie celów). Części empiryczne prac były bardzo skromne i nie zawierały głębszej analizy danych, a ograniczały się do ich prezentacji w formach tabel i wykresów oraz ewentualnie obliczenia prostych wskaźników. Wnioski z prac były ogólnikowe, o niskiej przydatności praktycznej. Opinie wystawiane przez promotora były oparte na ogólnikowych informacjach i ocenach, bez sądów wartościujących, a przede wszystkim nie wskazywały ewidentnych błędów. Opinie recenzenta były w większej mierze krytyczne i wskazujące błędy. W związku z odstąpieniem przez Uczelnię od prac dyplomowych nie formułuje się w tym zakresie zaleceń, ale rekomenduje wykorzystanie sformułowanych uwag w odniesieniu do projektów końcowych.

Dokonana analiza prac egzaminacyjnych, etapowych a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań wskazuje, że ich rodzaj, forma, tematyka i metodyka nie są w wielu przypadkach dostosowane do poziomu studiów i profilu praktycznego, efektów uczenia się a także praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Uczelnia przekazała informację, że studenci nie byli autorami/współautorami publikacji fachowych i nie wskazała, że posiadają inne osiągnięcia w obszarach działalności zawodowej.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym	Ocena realizacji zalecenia (<i>zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane</i>)
1.	Zapewnienie formułowania tematów prac dyplomowych w sposób odpowiednio szczegółowy	Uchwała Senatu nr 06/2021 z dnia 26.07.2021 roku w sprawie podjęcia działań służących wykonaniu zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej [...] oraz przeprowadzone na jej podstawie działania korygujące uchwała Senatu nr 08/2022 z dnia 26.09.2022 roku w sprawie przyjęcia zmienionego Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi	Zalecenie zrealizowane w odniesieniu do cyklu kształcenia 2020-2023, którego ostatni rocznik kończy obecnie kształcenie. Na cykl kształcenia 2021-2024 nie dokonano naboru. Uczelnia poinformowała o odstąpieniu od prac dyplomowych dla cyklu 2022-2025, ale nie przedstawiła regulacji w zakresie wskazanym w zaleceniu.
2.	Wprowadzenie jednoznacznych wymagań dotyczących struktury pracy dyplomowej uwzględniającej odpowiednio rozwiniętą część praktyczną	Uchwała Senatu nr 06/2021 z dnia 26.07.2021 roku w sprawie podjęcia działań służących wykonaniu zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej [...] oraz przeprowadzone na jej podstawie działania korygujące uchwała Senatu nr 08/2022 z dnia 26.09.2022 roku w sprawie przyjęcia zmienionego Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi	Zalecenie zrealizowane w odniesieniu do cyklu kształcenia 2020-2023, którego ostatni rocznik kończy obecnie kształcenie. Na cykl kształcenia 2021-2024 nie dokonano naboru. Uczelnia poinformowała o odstąpieniu od prac dyplomowych dla cyklu 2022-2025, ale nie przedstawiła regulacji w

			zakresie wskazanym w zaleceniu.
3.	Wprowadzenie wymagań dotyczących uwzględniania w pracach dyplomowych stosowanych metod badawczych, w szczególności formułowania w ujęciu zadaniowym celu i wymagania posługiwania się metodami dostosowanymi pod względem rodzaju i stopnia zaawansowania do poziomu studiów	Uchwała Senatu nr 06/2021 z dnia 26.07.2021 roku w sprawie podjęcia działań służących wykonaniu zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej [...] oraz przeprowadzone na jej podstawie działania korygujące uchwała Senatu nr 08/2022 z dnia 26.09.2022 roku w sprawie przyjęcia zmienionego Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi	Zalecenie zrealizowane w odniesieniu do cyklu kształcenia 2020-2023, którego ostatni rocznik kończy obecnie kształcenie. Na cykl kształcenia 2021-2024 nie dokonano naboru. Uczelnia poinformowała o odstąpieniu od prac dyplomowych dla cyklu 2022-2025, ale nie przedstawiła regulacji w zakresie wskazanym w zaleceniu.
4.	Egzekwowanie od prac dyplomowych odpowiednio rozwiniętych wniosków o charakterze praktycznym	Uchwała Senatu nr 06/2021 z dnia 26.07.2021 roku w sprawie podjęcia działań służących wykonaniu zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej [...] oraz przeprowadzone na jej podstawie działania korygujące uchwała Senatu nr 08/2022 z dnia 26.09.2022 roku w sprawie przyjęcia zmienionego Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi	Zalecenie zrealizowane w odniesieniu do cyklu kształcenia 2020-2023, którego ostatni rocznik kończy obecnie kształcenie. Na cykl kształcenia 2021-2024 nie dokonano naboru. Uczelnia poinformowała o odstąpieniu od prac dyplomowych dla cyklu 2022-2025, ale nie przedstawiła regulacji w zakresie wskazanym w zaleceniu.
5.	Stosowanie wymagań dotyczących oceny prac dyplomowych przez promotora i recenzenta zgodnie z kryteriami oceny merytorycznej i formalnej	Uchwała Senatu nr 06/2021 z dnia 26.07.2021 roku w sprawie podjęcia działań służących wykonaniu zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej [...] oraz przeprowadzone na jej podstawie działania korygujące uchwała Senatu nr 08/2022 z dnia 26.09.2022 roku w sprawie przyjęcia zmienionego Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi	Zalecenie zrealizowane w odniesieniu do cyklu kształcenia 2020-2023, którego ostatni rocznik kończy obecnie kształcenie. Na cykl kształcenia 2021-2024 nie dokonano naboru. Uczelnia poinformowała o odstąpieniu od prac dyplomowych dla cyklu 2022-2025, ale nie przedstawiła regulacji w zakresie wskazanym w zaleceniu.
6.	Sprawowanie nadzoru nad ocenianiem prac dyplomowych w aspekcie ich zasadności i przeciwdziałaniu ich zawyżaniu	Uchwała Senatu nr 06/2021 z dnia 26.07.2021 roku w sprawie podjęcia działań służących wykonaniu zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej [...] oraz przeprowadzone na jej podstawie działania korygujące uchwała Senatu nr 08/2022 z dnia 26.09.2022 roku w sprawie przyjęcia	Zalecenie zrealizowane w odniesieniu do cyklu kształcenia 2020-2023, którego ostatni rocznik kończy obecnie kształcenie. Na cykl kształcenia 2021-2024 nie dokonano naboru.

		zmienionego Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi	Uczelnia poinformowała o odstąpieniu od prac dyplomowych dla cyklu 2022-2025, ale nie przedstawiła regulacji w zakresie wskazanym w zaleceniu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki i zasady rekrutacji są określane przez Senat Uczelni w odpowiednim terminie. Spełniają one wymagania formalne wynikające z przepisów prawa. Nie przewidują selekcji kandydatów ze względu na posiadaną wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Warunki rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów. Uchwała rekrutacyjna dla nowego naboru uwzględnia informacje o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów niezbędnych do korzystania z metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów wprowadzone w Uczelni są zgodne z przepisami prawa. Zasady i procedury dotyczące uznawania efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni są określone w regulaminie studiów i zapewniają możliwość ich identyfikacji oraz oceny adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się przyjętym w programie studiów kierunku. Procedury dyplomowania są prawidłowe, ale brak jest procedur dla projektu końcowego, który będzie przygotowywany od obecnego cyklu kształcenia.

Ogólne zasady weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określone w Regulaminie studiów zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość formułowania ocen, a także równe traktowanie studentów. W odniesieniu do studentów z niepełnosprawnością istnieje możliwość dostosowania sposobów weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się do ich indywidualnych potrzeb. Przyjęto odpowiednie zasady i procedury dotyczące postępowania w sytuacjach konfliktowych oraz w przypadku zachowań nieetycznych. Zapewnione jest przekazywanie studentom informacji zwrotnych o osiągniętych efektach uczenia się oraz wgląd do prac etapowych i egzaminacyjnych.

Zestaw metod weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania stosowanych na kierunku jest wąski, w odniesieniu do części zajęć niedostatecznie sprecyzowany i nie w pełni dostosowany do możliwości weryfikacji osiągniętych dla nich efektów uczenia się. Dotyczy to w szczególności metody weryfikacji kompetencji w zakresie języka obcego. Weryfikacja efektów uczenia jest dokumentowana w formie prac etapowych i dyplomowych. Prace etapowe koncentrują się jednak na weryfikacji wiedzy a poziom stawianych wymagań jest dość niski. Tematyka prac dyplomowych jest zgodna z kierunkiem studiów i dyscypliną, do której został on przyporządkowany. Metodyka i treść tych prac nie jest w pełni dostosowana do poziomu studiów i praktycznego profilu kształcenia.

Studenci kierunku nie byli w poprzednich latach autorami bądź współautorami publikacji fachowych. Uczelnia nie prowadzi monitorowania losów absolwentów.

Podstawą do wystawienia oceny kryterium spełnione częściowo są następujące nieprawidłowości:

1. brak kompleksowych zasad i procedur związanych z projektem końcowym;

2. brak w odniesieniu do części zajęć jednoznacznego określenia i dostosowania metod weryfikacji do przyjętych efektów uczenia się, w szczególności zawężanie stosowanych metod do sprawdzania wiedzy;
3. występowanie rozbieżności metod weryfikacji efektów uczenia się wskazanych w sylabusach z faktycznie stosowanymi oraz
4. brak stosowania adekwatnych metod weryfikacji opanowania języka obcego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się opracowanie zasad i procedur związanych z projektem końcowym.
2. Zaleca się jednoznaczne określenie i dostosowanie metod weryfikacji do przyjętych efektów uczenia się, w szczególności odnoszących się do umiejętności praktycznych.
3. Zaleca się wyeliminowanie rozbieżności stosowanych metod weryfikacji efektów uczenia się z przyjętymi dla danych zajęć.
4. Zaleca się wprowadzenie adekwatnych metod weryfikacji opanowania języka obcego.
5. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości będących podstawą do sformułowanych zaleceń.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na kierunku w roku akademickim 2022/2023 realizuje 17 osób – 5 osób zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę (Uczelnia jest wskazywana jako podstawowe miejsce pracy) i 12 osób na podstawie umów cywilno-prawnych. 5 osób zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy nie realizuje wymogu określonego w art. 73 ust. 2 pkt. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (**Dz.U.2023.742**) stanowiącego, że dla profilu praktycznego co najmniej 50% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Zarzut ten był także podnoszony podczas poprzedniej oceny PKA dokonywanej w 2021 r. Strukturę kadry tworzą (według stanu na dzień 28 lutego 2023 r.) - 1 doktor habilitowany, 13 doktorów i 3 magistrów. Doktor habilitowany (dyscyplina ekonomia i finanse) posiada dorobek w zakresie metod ilościowych. W grupie doktorów dwóch posiada stopień bezpośrednio związany z finansami tj. jedna osoba - stopień w dyscyplinie finanse, druga osoba w dyscyplinie ekonomia i finanse. Przy czym doktor posiadający dorobek w dyscyplinie finanse nie jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy i realizuje zajęcia z jednego przedmiotu na ocenianym kierunku (wymiar 24h). Drugi z doktorów z dorobkiem w dyscyplinie ekonomia i finanse posiada udokumentowany dorobek praktyczny w zakresie rachunkowości oraz udokumentowany dorobek naukowy w zakresie ekonometrii, logistyki i zarządzania (podczas wizytacji do karty zajęć z *ekonometrii* oraz do prac etapowych z *ekonometrii* sformułowano uwagi). Wśród kadry doktorów znajdują się ponadto doktorzy nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse, dyscyplinie prawo (dwie osoby - jedna z dorobkiem w zakresie prawa kanonicznego, druga z zakresu prawa cywilnego) oraz nauki

socjologiczne, doktorzy nauk humanistycznych (dyscyplina filozofia) oraz doktor nauk matematycznych (matematyka). Pozostałą kadre tworzą osoby z tytułem zawodowym magistra realizujący zajęcia (w tym wykłady) z języków obcych, *informatyki, psychologii*. Struktura kadry jest prawidłowa, zabezpiecza prawidłową realizację zajęć. Dorobek naukowy pracowników w dyscyplinie ekonomia i finanse jest nieliczny, w przypadku wybranych zajęć dorobek kadry jest nieaktualny (starszy niż 6 lat). Przedstawiony do oceny dorobek często (zajęcia ujęte w załączniku 4) nie koresponduje z treściami programowymi zaplanowanymi powierzonymi nauczycielom akademickim do realizacji. Liczebność kadry (17 osób) jest adekwatna do liczby studentów (bieżący rok akademicki 12). Obciążenie godzinowe kadry umożliwia prawidłową realizację zajęć. Za skuteczność i realizację polityki kadrowej na kierunku odpowiada Rektor Uczelni, który odpowiada także za obsadę zajęć. Polityka kadrowa cechuje się niską skutecznością o czym świadczy niewypełnianie przez Uczelnię wymogu art. 73. ust. 2 pkt 1 ustawy, mimo wcześniejszych zaleceń w tym zakresie oraz przypadki nieprawidłowej obsady zajęć oraz obsady zajęć (wykłady) przez osoby z tytułem zawodowym magistra, co jest sprzeczne ze stanowiskiem interpretacyjnym PKA (Stanowisko interpretacyjne nr 8/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 października 2020 r.). Udokumentowany dorobek naukowy oraz doświadczenie praktyczne kadry zdobyte poza Uczelnią nie zapewniają prawidłowej realizacji zajęć, o których mowa w załączniku 4 do raportu. Jednocześnie należy wskazać, na brak pełnej informacji o obsadzie zajęć (także po skierowaniu prośby do Uczelni o jej uzupełnienie) dotyczy to np. zajęć z *finansów publicznych, czy analizy finansowej*. Realizowana polityka kadrowa uniemożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniającej prawidłową ich realizację, nie sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich. Uczelnia świadomie, z przyczyn ekonomicznych (o czym informuje m.in. w Raporcie Samooceny) podjęła decyzję o zatrudnieniu *gros* kadry w formie umów cywilno-prawnych. Oparcie polityki kadrowej o umowy cywilno-prawne nie pozwala na kształtowanie indywidualnych ścieżek rozwojowych, ani stabilizowanie zatrudnienia. Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Uczelnia nieskutecznie monitoruje dorobek naukowy kadry akademickiej (w wielu przypadkach jest on nieliczny i nieaktualny) oraz monitoruje jakość realizowanych zajęć dydaktycznych. Procedury obowiązujące w Uczelni w ocenianym okresie obejmowały następujące działania: coroczne hospitacje zajęć dydaktycznych, coroczną ewaluację realizowanych zajęć dydaktycznych oraz okresową ocenę nauczycieli akademickich realizowaną raz na 4 lata. W Uczelni prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Ostatni cykl oceny okresowej kadry dydaktycznej zostanie przeprowadzony do końca roku akademickiego 2022/2023. Począwszy od roku akademickiego 2021/2022 do realizacji hospitacji wyznaczeni zostali Koordynatorzy Grup Przedmiotów wskazani w Zarządzeniu Rektora z dnia 27.07.2021 roku, będącego dokumentem wykonawczym w stosunku do Uchwały Senatu z dnia 26.07.2021 r. w sprawie wykonania zaleceń pokontrolnych PKA. Działania te podjęto w odpowiedzi na zastrzeżenia PKA (sformułowane podczas poprzedniej oceny dokonywanej w 2021 r.) dotyczące realizacji hospitacji oraz oceny okresowego dorobku kadry dydaktycznej dokonywanej przez Rektora, który nie posiada wykształcenia kierunkowego w dziedzinie, w której realizował hospitacje zajęć. Pracownicy etatowi Uczelni (5 osób) mogą korzystać z finansowania różnych form podnoszenia swoich kwalifikacji dydaktycznych i naukowych, takich jak: konferencje naukowe, kursy i szkolenia. Zaspokajane są potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Wnioski ze strony kadry dydaktycznej o dofinansowanie uczestnictwa w konferencji, szkoleń lub innych form doskonalenia składane są na bieżąco do Dziekana, i kierowane do decyzji Kanclerza Uczelni. Uczelnia

zwiększyła zaangażowanie kadry dydaktycznej w rozwój Uczelni m.in. w ramach działań związanych z rozwojem infrastruktury i aktualizacji zasobów bibliotecznych, które łączą się z systematyczną oceną sylabusów oraz wskazań co do literatury, specjalistycznego oprogramowania lub innych pomocy naukowych wykorzystywanych podczas zajęć. Działania te cechuje jednak niska skuteczność, w kartach zajęć brakuje aktualnych treści programowych oraz literatury, brakuje także informacji o specjalistycznym oprogramowaniu wykorzystywanym podczas zajęć. Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Usunięcie nieprawidłowości w obciążeniu godzinowym prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy – zgodnie z art. 73 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.	W lutym 2023 Uczelnia zatrudniła jedną osobę na umowę o pracę, co jednak nie wpłynęło na spełnienie wymogu zdefiniowanego w art. 73 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.	Niezrealizowane
2.	Zapewnienie prawidłowej obsady wszystkich zajęć dydaktycznych	Brak odpowiedzi; obsada zajęć nadal w przypadku wybranych zajęć pozostaje nieprawidłowa	Niezrealizowane

‘Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami nie zapewniają prawidłowej realizacji zajęć oraz osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zaplanowanych dla zajęć.

1. Uczelnia nie spełnia wymogów określonych w art. 73 ust. 2 ustawy stanowiącego, że dla profilu praktycznego co najmniej 50% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy;
2. Zajęcia nie są powierzane osobom posiadającym odpowiedni dorobek i doświadczenie zawodowe w zakresie realizowanych przedmiotów.
3. Wykłady realizowane są przez osoby z tytułem zawodowym magistra.

4. Polityka kadrowa nie stwarza warunków stymulujących kadrę do ustawicznego rozwoju, sprzyjających stabilizacji zatrudnienia.
5. Uczelnia nie zrealizowała zaleceń określonych dla kryterium 4 w uchwale PKA.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Budynek Uczelni zlokalizowany jest Łodzi, przy ul. Narutowicza 86. Łączna powierzchnia użytkowa budynku wynosi ok. 1300,00 m². Uczelnia dysponuje trzema salami wykładowymi (tzw. sale konferencyjne) o powierzchni ok. 100 m² mieszczącymi od 80 do 100 osób. Sale wyposażone są w nowoczesny sprzęt audiowizualny (pomagający w nauce również osobom z dysfunkcją słuchową i wzrokową): nagłośnienie, mikrofony (przewodowy, bezprzewodowy), ekran, projektor multimedialny, notebook, radiomagnetofony. Uczelnia dysponuje siedemnastoma salami wykładowymi i seminaryjnymi mieszczącymi od 12 do 30 osób. Poza sprzętem multimedialnym zamieszczonym w salach konferencyjnych wykładowcy korzystają z mobilnych projektorów multimedialnych (3 sztuki), notebooków (8 szt. zlokalizowane w odrębnym pomieszczeniu – pracowni komputerowej), ekranów, przenośnego ekranu, przenośnego nagłośnienia sali, magnetofonów, telewizorów, magnetowidów, sprzętu audio niezbędnego podczas prowadzenia lektoratów językowych. Multimedia pozwalają na stosowanie nowoczesnych metod prowadzenia zajęć takich jak: prezentacje, nagrania, symulacje. Infrastruktura ta umożliwia prawidłową realizację zajęć. Infrastruktura dla osób z niepełnosprawnościami jest dostępna dla studentów w godzinach zajęć (np. winda). Rekomenduje się, aby infrastruktura dla osób z niepełnosprawnościami była dostępna także poza godzinami zajęć. Na całym terenie Uczelni zapewniony jest dostęp do Internetu. Studenci mają możliwość w godzinach pracy Uczelni korzystania ze sprzętu po uzgodnieniu chęci korzystania z pracownikiem Dziekanatu (dostęp do laptopów w pracowni wymaga pobrania klucza). Na komputerach zainstalowany jest system operacyjny Windows 10 home. Wyposażone są one w procesory Intel(R) Core(TM)i3, 64-bitowy system operacyjny. Wszystkie komputery pracują na dyskach 240 SSD. W celach dydaktycznych zainstalowano w nich system Libre Office (zamiennik pakietu MS Office), program Adobe Reader oraz programy ułatwiające korzystanie ze sprzętu osobom słabowidzących np. program Lupa (narzędzie do wyświetlania, które umożliwia zwiększenie czytelności ekranu komputera). Możliwe jest także podłączenie do komputerów klawiatur dostosowanych dla osób słabowidzących. We wszystkich komputerach dostępnych dla studentów zainstalowano oprogramowanie dla kierunku finanse i rachunkowość - Subiekt, Rewizor, Rachmistrz, Gratyfikant. Infrastruktura informatyczna umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych, komputerowych, licencji na

specjalistyczne oprogramowanie itp. są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Biblioteka Uczelni mieści się w pokoju na trzecim piętrze budynku Uczelni. Jest to *de facto* pokój ze zbiorem książek. Obsługa biblioteki realizowana jest przez pracowników Dziekanatu. Uczelnia nie zatrudnia bibliotekarza. Książki w bibliotece nie są poukładane tematycznie, co utrudnia ich wyszukiwanie. Za wyszukiwanie książek odpowiada pracownik Dziekanatu, który zgodnie z informacją Uczelni wie, gdzie dane pozycje książkowe się znajdują. Zgodnie z informacją uzyskaną podczas wizytacji bazy i infrastruktury Uczelnia planuje w 2023 r. dokonać tematycznej klasyfikacji książek i poukładać je na półkach według kryteriów tematycznych, tak aby zapewnić ich sprawne wyszukiwanie. Obecnie Uczelnia dysponuje blisko 5700 woluminami (ogółem). W bibliotece nie są dostępne pozycje książkowe obcojęzyczne. W roku 2021 w efekcie zaleceń PKA podjęto pracę nad inwentaryzacją zasobów bibliotecznych, aktualizacją zasobów literaturowych oraz działania mające na celu stworzenie katalogu on-line. Dotychczas skatalogowano około 3 tysięcy woluminów będących zbiorami bibliograficznymi Uczelni. Prace nad tworzeniem katalogu on - line są w toku (zgodnie z informacją Uczelni planowane są do zakończenia w 2023 r.), a kolejne pozycje literaturowe dodawane są systematycznie do indeksów bibliotecznych. Zarówno pracownicy, jak i studenci Uczelni mają dostęp do zasobów własnych Uczelni oraz do elektronicznych zasobów wiedzy z Wirtualnej Biblioteki Nauki i Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych *Academica*. W pomieszczeniu biblioteki dostępny jest laptop do pracy online, jednak można z niego korzystać po uprzednim zgłoszeniu takiej potrzeby w Dziekanacie. Uczelnia zakupiła prenumeratę czasopism specjalistycznych: *Zeszyty metodyczne rachunkowości*, *Ubezpieczenia*. Zakupy książek nie są na bieżąco dokonywane. Z rozmów z pracownikami Uczelni oraz z kadrą wynika, że studenci przygotowując się do zajęć korzystają z materiałów umieszczanych przez nauczycieli na platformie *MSTeams*. Z rozmów z kadrą wynika także, że studenci podczas zajęć nie otrzymują zadań wymagających korzystania z biblioteki. Uczelnia poinformowała, że w celu aktualizacji zasobów literaturowych przyjęła coroczną procedurę aktualizacji sylabusów, mającą na celu weryfikację aktualnego stanu wiedzy w zakresie przedmiotów ogólnoakademickich i specjalnościowych. Procedura obejmuje szerokie konsultacje w zakresie ustalania rekomendacji infrastrukturalnych oraz literaturowych uwzględniających także zalecenia Rady Biznesu i Rady Programowej Uczelni oraz kadry. Procedurę przeglądów i uzupełniania zasobów bibliotecznych uwzględniono w *WSZJK - Uchwała Senatu 08/2022 z 26.09.2022 r.* Mimo przyjętej procedury działania w zakresie aktualizacji pozycji literaturowych w kartach zajęć ocenia się ją jako mało skuteczną, bowiem literatura w kartach zajęć pozostaje nieaktualna np. *bankowość, finanse publiczne, analiza finansowa*.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Prawidłowa organizacja biblioteki w tym przystosowanie katalogu biblioteki do pracy zdalnej	Rozpoczęto pracę nad inwentaryzacją zasobów bibliotecznych, aktualizacją zasobów literaturowych oraz działania mające na celu stworzenie katalogu on-line. Dotychczas skatalogowano około 3 tysięcy woluminów będącymi zbiorami	Niezrealizowane, prace w toku

		bibliograficznymi Uczelni. Prace nad tworzeniem katalogu on - line są w toku, a nowe pozycje literaturowe dodawane są systematycznie do indeksów bibliotecznych.	
2.	Dokonywanie przeglądów zasobów oraz uzupełnienie zasobów o czasopisma z dyscypliny ekonomia i finanse, do której jest przyporządkowany kierunek	Uczelnia zakupiła prenumeratę czasopism specjalistycznych: Zeszyty metodyczne rachunkowości, Ubezpieczenia; W celu aktualizacji zasobów literaturowych przyjęto coroczną procedurę aktualizacji sylabusów przedmiotowych, mającą na celu weryfikację aktualnego stanu wiedzy w zakresie przedmiotów ogólnoakademickich i specjalnościowych. Procedura obejmuje szerokie konsultacje w zakresie ustalania rekomendacji infrastrukturalnych oraz literaturowych uwzględniających także zalecenia Rady Biznesu i Rady Programowej Uczelni oraz kadry. Procedurę przeglądów i uzupełniania zasobów bibliotecznych uwzględniono w WSZJK - Uchwała Senatu 08/2022 z 26.09.2022	Niezrealizowane, prace w toku w kartach zajęć i pracach dyplomowych w większości nieaktualna literatura

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, informacyjne oraz edukacyjne umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

1. Organizacja, wyposażenie i dostępność biblioteki odbiegają od przyjętych standardów. Obsługa biblioteki i Dziekanatu jest łączona, co ogranicza dostępność biblioteki dla interesantów (dostęp jest możliwy tylko po uprzednim umówieniu się).
2. Zbiory książek w bibliotece nie są poukładane według tematycznego klucza co utrudnia ich wyszukiwanie, prace nad katalogiem on – line są w toku, katalog ten nie działa więc w pełni.

Biblioteka nie dysponuje oprogramowaniem do obsługi interesantów, np. wypożyczenia ewidencjonowane są ręcznie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się prawidłową organizację biblioteki zapewniającą jej pełną funkcjonalność, w szczególności zapewnienie obsługi biblioteki niezależnej od obsługi Dziekanatu;
2. Zaleca się zapewnienie pełnej dostępności do katalogu on-line oraz organizację zbiorów bibliotecznych w sposób ułatwiający ich identyfikację i wyszukiwanie oraz wzmocnienie skuteczności działań na rzecz aktualizacji zasobów literaturowych, w tym w szczególności wyposażenie biblioteki w pozycje ujęte w sylabusach zajęć, szczególnie te obcojęzyczne i zapewnienie oprogramowania do obsługi interesantów.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów nie jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku.

Podczas spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego byli obecni przedstawiciele tylko dwóch podmiotów gospodarczych: biura rachunkowego oraz szkoły językowej. Nie byli to interesariusze zewnętrzni tylko przedstawiciele podwykonawców Uczelni, obecna szkoła językowa jest realizatorem (zleceniobiorcą) prowadzenia lektoratów dla studentów, a biuro rachunkowe prowadzi obsługę finansowo-księgową Uczelni. Przedstawiciel szkoły językowej stwierdził, że może przyjąć na praktyki nawet 6 osób jednocześnie, ale nie wie co mogliby robić. Udział obecnych na spotkaniu przedsiębiorców nie zapewniał bezstronnego udziału. Uczestnicy spotkania są członkami uczelnianej Rady Biznesu i biorą udział w opiniowaniu i tworzeniu programu studiów. Członkowie Rady Biznesu potwierdzili gotowość do współpracy z uczelnią w postaci tworzenia stanowisk do realizacji praktyk zawodowych. Zostały przedstawione propozycje mające na celu dostosowanie praktyczne programów zajęć specjalnościowych, aby umiejętności absolwentów były zgodne z oczekiwaniami rynku pracy.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały. Przybiera ograniczoną formę podmiotową (w Radzie Biznesu jest kilku przedsiębiorców, Łódzka Izba Przemysłowo-Handlowa, brak przedstawicieli np. administracji samorządowej czy organizacji pozarządowych) oraz przedmiotową ukierunkowaną na organizację praktyk i udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć lub weryfikacji efektów uczenia się. Realizacji wdrożeniowych prac etapowych nie stosuje się ze względu na to, że Uczelnia zrezygnowała z prac dyplomowych na rzecz projektów końcowych.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru

instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji osiąganie przez studentów efektów uczenia się w postaci powołanej Rady Biznesu i skierowania jednego jej członka do Rady Programowej, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Obszar i działania podmiotów współpracujących z władzami kierunku, nie umożliwiają kształcenia studenta i kształtowanie sylwetki absolwenta dobrze poruszającego się w realiach rynku pracy, zgodnie z przyjętymi celami kształcenia. Opiniowanie przez interesariuszy zewnętrznych, programów i planów studiów, odbywanie praktyk zawodowych, wizyt studyjnych oraz kooperacja Władz Uczelni z podmiotami odpowiedzialnymi za profilowanie lokalnego i regionalnego rynku pracy, zawierających jego pogłębione analizy, pozwalają na ciągły monitoring, modyfikacje programu studiów i zakładanych efektów uczenia się, nie umożliwiają kreowania sylwetki absolwenta pożądanego na rynku pracy.

Podstawą do wystawienia oceny kryterium niespełnione są następujące nieprawidłowości:

1. Intencją niektórych interesariuszy, przyjmujących studenta na praktyki zawodowe, jest umożliwienie studentowi jej odbycia bez względu na założone efekty uczenia się.
2. Lista przedsiębiorstw i instytucji, z którymi współpracuje Uczelnia na kierunku, nie umożliwia niezwłocznego reagowania na zmiany zachodzące na rynku pracy. Nie pozwala także na właściwy wybór miejsc odbywania praktyk, racjonalnych ram współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wspólnego ustalania efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie Uczelni sprowadza się do uczestnictwa Pełnomocnika Rektora ds. Rozwoju i Współpracy z Zagranicą w konferencjach międzynarodowych (pięć konferencji w latach 2021-2023) oraz do udziału Dziekana w dwóch sympozjach międzynarodowych (w 2022 r.). Bliższych szczegółów tych aktywności nie przedstawiono. Uczelnia kontynuuje współpracę ze szkołą językową English Language Centre w ramach której studenci oraz pracownicy Uczelni mogą korzystać z kursów i zajęć językowych, a także konwersacji z native speakerami. Porozumienie ze szkołą językową gwarantuje

otrzymanie zniżki na opłaty związane z kursami doskonalenia kompetencji językowych a także możliwość korzystania ze zbiorów biblioteki językowej. Uczelnia podjęła rozmowy z Fundacją Rozwoju Aktywności Międzynarodowej i Edukacyjnej FRAME w ramach której wskazano na możliwe, potencjalne formy współpracy takie jak - organizacja konferencji, udostępnianie kadrze i studentom rezultatów projektów realizowanych przez Fundację, przygotowanie projektu w ramach programu Erasmus plus zwiększających kompetencje społeczne studentów kierunku oraz działania promocyjne. Uczelnia przedstawiła także list intencyjny z 4.10.2022r. inicjujący współpracę pomiędzy Uczelnią a Europeisches Haus Esthal - EHS (m.in. w zakresie organizacji konferencji i tzw. szkół letnich). Działania te są jednak w bardzo wstępnej fazie i mają na etapie oceny deklaracyjny charakter. Brakuje także szczegółowych informacji jak ta współpraca (z Fundacją FRAME oraz EHS) będzie przekładała się na umiędzynarodowienie kierunku; w tym koncepcję, cele i osiąganie efektów uczenia się. Uczelnia nie przystąpiła do programu Erasmus ani do innych programów wspomagających proces umiędzynarodowienia. W ocenianym okresie (po 2021 r.) kadra Uczelni oraz studenci nie realizowali żadnych mobilności, ani aktywności międzynarodowych. W kartach zajęć i pracach dyplomowych nie wykorzystuje się literatury obcojęzycznej. W programie studiów poza lektoratem, brak jest zajęć obcojęzycznych. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu nauczania nie są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Uczelnia nie stwarza warunków do międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów, w tym dla mobilności wirtualnej. Uczelnia nie prowadzi okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

1. Uczelnia nie stwarza warunków sprzyjających umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia.
2. Nie jest wspierana międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także nie jest tworzona oferta kształcenia w językach obcych.
3. Umiędzynarodowienie kształcenia nie podlega systematycznym ocenom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie nauczania w Uczelnia na kierunku jest prowadzone w sposób stały i kompleksowy, przybierając zróżnicowane formy. Na kierunku studiuje łącznie 12 studentów, co zapewnia Uczelni możliwość indywidualnego podejścia do każdego studenta w większości występujących sytuacji. Zarówno Uczelnia, jak i studenci kierunku wskazują jako największy atut kameralne warunki współpracy i przyjazną atmosferę nauczania. Wsparcie studentów w zakresie rozwijania kompetencji zawodowych oraz potencjalnego zatrudnienia po zakończeniu procesu kształcenia Uczelnia realizuje poprzez internetowe Akademickie Biuro Karier. Studenci wskazują, że ABK wspiera ich w zakresie przygotowania dokumentów potrzebnych do ubiegania się o miejsca pracy, odpowiedniego przygotowania do rozmowy rekrutacyjnej czy odpowiedniego poruszania się po rynku pracy. ABK prowadzi bieżący monitoring rynku w zakresie potencjalnych miejsc pracy związanych z kierunkiem finanse i rachunkowość oraz udostępnia informacje bezpośrednio studentom i absolwentom Uczelni drogą mailową. Dodatkową formą wsparcia kierowanego do studentów jest publikacja dostępnych szkoleń on-line proponowanych przez Łódzka Izbę Przemysłowo-Handlową. Studenci kierunku wskazują na możliwość korzystania ze specjalistycznego oprogramowania podczas zajęć na Uczelni oraz wsparcia ze strony kadry dydaktycznej w wykorzystywaniu takiego oprogramowania na swoich prywatnych urządzeniach w wersji demo, jednocześnie zaznaczając, że wykładowcy zlecają zadania tylko w funkcjach dostępnych w ograniczonej wersji oprogramowania. Takie podejście może w sposób negatywny wpłynąć na umiejętności wykorzystywania potencjału zaawansowanych narzędzi w zakresie finansów i rachunkowości. Na podstawie zarządzenia Rektora nad prawidłowym przebiegiem praktyk na kierunku czuwa Koordynator Praktyk. Wsparcie studentów wybitnych obejmuje formy, takie jak możliwość podjęcia studiów w ramach indywidualnego planu studiów dla studentów ze średnią co najmniej 4,0, indywidualnej organizacji studiów, stypendium Rektora oraz według nowych zapisów Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia - podniesienie oceny na dyplomie w oparciu o szczególne zasługi zanotowane w arkuszu potwierdzającym uzyskanie efektów uczenia się w ramach praktyk zawodowych, zasługujących w opinii pracodawcy na szczególną pochwałę. W przypadku podniesienia oceny należy zwrócić uwagę na brak szczegółowych wytycznych w zakresie uznania szczególnych zasług uzyskanych przez studenta w trakcie praktyk. Uczelnia zapewnia wsparcie dla studentów z niepełnosprawnościami poprzez możliwość wyznaczenia opiekuna dydaktycznego oraz szereg rozwiązań infrastrukturalnych, m.in., winda, podjazdy i łazienka dla osób z niepełnosprawnościami. Należy jednak zaznaczyć, że konieczność skorzystania z infrastruktury, przykładowo z podjazdu, należy wcześniej zgłosić pracownikom Uczelni, gdyż urządzenia te nie są dostępne na stałe. Z kolei winda działa tylko w godzinach, kiedy odbywają się zajęcia dydaktyczne dla studentów. Dodatkowo studenci z niepełnosprawnościami mogą skorzystać z pomocy naukowo-dydaktycznych, np. zestawów głośnomówiących, lup itp. W latach 2021/2022 Uczelnia realizowała projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich pn. „Szkoła Wyższa Ekonomii i Zarządzania w Łodzi dostępna dla niepełnosprawnych studentów”. Uczelnia dostosowuje godziny zajęć dydaktycznych do potrzeb studentów pracujących. W zakresie zgłaszania przez studentów skarg i wniosków Uczelnia przedstawiła Zarządzenie nr 13/2020 Rektora w sprawie procedury przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków, które określa przebieg tego procesu i osoby odpowiedzialne za jego przebieg, jednak dokument nie jest dostępny publicznie. Podobnie jak Regulamin Postępowania Antydyskryminacyjnego i Antymobingowego, który został przedstawiony przez Uczelnię jako załącznik do Zarządzenia Rektora nr 14/2020. Studenci podczas spotkania stwierdzili, że nie mieli jak dotąd konieczności skorzystania z wymienionych dokumentów, jednak w przypadku zaistnienia sytuacji nieodpowiedniej, zwracają uwagę głównie na kontakt z dziekanatem, co świadczy o niejasności wyżej wymienionych procesów. Uczelnia na samym początku studiów organizuje spotkanie ze studentami, przybliżające ogólne warunki studiowania, jednak należy zwrócić większą uwagę na zakres

i szczegółowość szkoleń BHP czy szkoleń z praw i obowiązków studenta. Na Uczelni nie funkcjonują dodatkowe (obok stypendium Rektora) materialne i pozamaterialne instrumenty motywowania studentów do podejmowania dodatkowych aktywności, czy bardzo dobrych wyników w nauce. Podczas rozmowy ze studentami zauważalny jest brak możliwości organizacji spotkań z praktykami z dziedziny finansów i rachunkowości poza zajęciami programowymi. Na ten fakt wskazuje ogólny brak zainteresowania ze strony studentów możliwością organizacji inicjatyw, np. warsztatów, szkoleń czy wizyt studyjnych z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Studenci pozytywnie oceniają zarówno kadrę naukowo-dydaktyczną, jak i administracyjną, wskazując na bardzo dobry kontakt, oferowane wsparcie i bezpośrednie podejście. Czas pracy dziekanatów jest dostosowany do potrzeb studentów. Studenci wskazują na wszechstronną pomoc w zakresie rozwiązywania spraw studenckich. Wykładowcy oferują również konsultacje poza planowymi godzinami zajęć w celu uszczegółowienia poszczególnych informacji. Na Uczelni funkcjonuje Samorząd Studencki, który posiada 3 członków. Przedstawiciele Samorządu biorą udział w pracach Senatu Uczelni, Komisji Dyscyplinarnej dla studentów, Komisji dyscyplinarnej nauczycieli akademickich oraz Radzie Programowej i Komisji ds. Jakości Kształcenia. Członkowie Samorządu Studenckiego opiniują plany zajęć i program studiów, zmiany w regulaminie studiów, akceptują propozycje podziału środków z funduszu pomocy materialnej skierowanej do studentów. Uczelnia wskazuje również na inne niesformalizowane formy współpracy z Samorządem Studenckim przez wzgląd na swój kameralny charakter. Uczelnia zapewnia, że Samorząd realizując swoją działalność korzysta z pomieszczeń, urządzeń i środków Uczelni, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania swoich organów. Na Uczelni nie funkcjonują żadne inne organizacje studenckie, jednak ten aspekt można usprawiedliwić małą liczbą studentów oraz faktem, że większość z nich pracuje zawodowo. Według pracowników na Uczelni prowadzone są okresowe przeglądy wsparcia studentów uwzględniające wsparcie w zakresie naukowym, rozwoju zawodowym, infrastrukturalnym, organizacyjnym, skuteczności działania systemu motywacyjnego czy zadowolenia studentów i wykorzystania metod kształcenia na odległość, jednak studenci podczas rozmowy mieli trudności w przytoczeniu jak takie przeglądy są przeprowadzane. Może to być spowodowane zbyt małą liczbą uczestników takich badań lub nieodpowiednim kanałem informacyjnym. Brak konkretnych przykładów doskonalenia wsparcia i jego form podczas rozmów ze studentami.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

-

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie nauczania co do zasady jest prowadzone w sposób odpowiedni w stosunku do założonych efektów uczenia się na danym kierunku. Studenci nie zgłaszają uwag do nauczycieli naukowo-dydaktycznych oraz kadry administracyjnej, zwracając uwagę na indywidualne podejście przez wzgląd na bardzo małą liczbę studentów. Uczelnia zapewnia podstawowe świadczenia materialne zagwarantowane przez Ustawę. W przypadku wsparcia studentów wybitnych

i podniesienia oceny na dyplomie za tzw. „szczególną pochwałę” pracodawcy, należy zwrócić uwagę na brak szczegółowych wytycznych w zakresie uznania szczególnych zasług uzyskanych przez studenta w trakcie praktyk. Studenci podczas rozmowy wykazywali szczątkową wiedzę na temat swoich praw i obowiązków oraz procesów dotyczących skarg, wniosków itp. Taki stan rzeczy może świadczyć o zbyt powierzchownym zapoznaniu ich z funkcjonowaniem Uczelni. Zauważalny jest brak inicjatyw studenckich mający na celu aktywizację młodzieży i uzyskiwanie nowych umiejętności, np. podczas spotkań z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Okresowe przeglądy wsparcia z udziałem studentów wymagają szczegółowej kontroli i aktualizacji badania form wsparcia, aby w sposób odpowiedni stosować działania naprawcze i doskonalące.

Podstawą do wystawienia oceny kryterium spełnione częściowo są następujące nieprawidłowości:

1. Brak ujednoczenia procedury weryfikacyjnej w procesie podniesienia oceny na dyplomie na podstawie szczególnej pochwały pracodawcy w zakresie odbywanych praktyk. Nie istnieją konkretne, mierzalne umiejętności, za które student miałby otrzymać „szczególną pochwałę”.
2. Podczas spotkania z przedstawicielami wizytowanego kierunku oraz Samorządem Studentów, studenci wykazali brak podstawowej wiedzy niezbędnej w zakresie swoich praw, obowiązków oraz podstawowych procedur funkcjonujących na Uczelni. Dodatkowo przedstawiciel Samorządu Studentów wskazał na brak merytorycznego przygotowania w zakresie podejmowania opinii i decyzji w zakresie wskazanym przez Uczelnię.
3. Brak wsparcia w zakresie organizacji warsztatów przedsiębiorczości oraz zdobywania praktycznych umiejętności od osób pracujących w obszarze finansów i rachunkowości, mających na celu aktywizację studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz zdobywania praktycznych umiejętności od osób pracujących w obszarze finansów i rachunkowości oraz
4. Brak realnych danych na temat aktualizacji zakresu badawczego okresowych przeglądów form wsparcia z udziałem studentów wizytowanego kierunku oraz wprowadzania działań doskonalących na podstawie tych badań.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się opracowanie procedury weryfikacyjnej w zakresie podniesienia oceny na dyplomie na podstawie szczególnej pochwały pracodawcy w zakresie odbywanych praktyk oraz ustalenie konkretnych efektów uczenia się i ich weryfikacji w celu potwierdzenia tego wyróżnienia.
2. Zaleca się przyłożenie większej wagi do procesu komunikacji ze studentami oraz Samorządem Studentów uwzględniając większą ilość szkoleń w zakresie ich praw, obowiązków, procesów załatwiania skarg i wniosków, w zakresie BHP, itp.
3. Zaleca się podjęcie organizacji spotkań/warsztatów z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w celu próby aktywizacji studentów kierunku finanse i rachunkowość lub umożliwienia im uczestnictwa w spotkaniach organizowanych we współpracy z innymi Uczelniami.
4. Zaleca się bieżącą aktualizację i poszerzenie zakresu badawczego okresowego przeglądu poziomu zadowolenia studentów z różnych form wsparcia studentów oraz większej aktywizacji studentów do udziału w tych badaniach.
5. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacje o studiach na kierunku finanse i rachunkowość są dostępne na stronie internetowej oraz Biuletynie Informacji Publicznej. Strona działa w sposób prawidłowy zarówno na urządzeniach stacjonarnych, jak i mobilnych zapewniając swobodny dostęp do informacji bez względu na czas, miejsce i oprogramowanie wykorzystywane przez odbiorców do przeglądania strony internetowej Uczelni. Strona posiada możliwość automatycznego przetłumaczenia treści na język angielski i ukraiński. Strona internetowa nie dysponuje narzędziami dostosowującymi informacje do nieskrępowanego korzystania z nich przez osoby z niepełnosprawnością. Informacje o studiach na kierunku są publicznie dostępne na stronie internetowej oraz BIP. W zakładce kierunku znajdują się podstawowe informacje na temat kierunku studiów, krótki opis specjalności, informacje na temat opłat za studia, opis procesu rekrutacyjnego wraz z uwzględnieniem niezbędnych wymogów formalnych oraz program studiów. Program studiów dostępny na stronie zawiera jedynie przykładowe przedmioty realizowane w trakcie całego procesu nauczania, jednak pozostałe niezbędne informacje, takie jak charakterystyka systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się, są szczegółowo uzupełnione w Biuletynie Informacji Publicznej. Formularz rekrutacyjny ma prostą i intuicyjną budowę. Publicznie dostępna jest również informacja w zakresie warunków i trybu rekrutacji. W zakładce „Student” znajdującej się na stronie internetowej Uczelni, studenci kierunku mogą znaleźć szereg dokumentów, które są niezbędne do poznania funkcjonowania systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, wsparcia w procesie nauczania oraz organizacji tego procesu, tj. Regulamin studiów, Regulamin pomocy materialnej, Regulamin praktyk, Zasady dyplomowania. Dodatkowo uczelnia w zakładce „Dokumenty do pobrania” zamieściła szereg załączników ułatwiających studentom zapoznanie się oraz odpowiednie przygotowanie do procesów egzaminowania dyplomowego, praktyk studenckich i pomocy socjalnej. Uczelnia poza formularzem kontaktowym, gdzie poszczególne grupy osób mogą zgłaszać swoje uwagi dotyczące funkcjonowania strony, nie posiada odpowiedniej procedury w zakresie monitorowania aktualności, rzetelności i zrozumiałości informacji o studiach oraz ich zgodności z potrzebami osób korzystających z tych informacji. Uczelnia powołuje się na „Zarządzenie Rektora nr 02.2022 w sprawie aktualizacji treści strony internetowej”, jednak powyższy dokument nie dookreśla szczegółowych obowiązków osoby odpowiedzialnej za monitorowanie treści publikowanych na stronie oraz zakresu działań mających na celu aktualizację oraz badanie dostępności tych treści.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)

1.	Zaleca się utworzenie Biuletynu Informacji Publicznej zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach prawa w tym zakresie, opublikowanie w nim programu studiów oraz efektów uczenia się dla kierunku.	Zarządzenie Rektora Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi „ZARZĄDZENIE NR 11/2021” z dnia 30 września 2021 roku w sprawie utworzenia Biuletynu Informacji Publicznej. BIP SWEiZ funkcjonuje pod adresem: https://sweiz.bip.gov.pl/ . Wszystkie dokumenty dostępne w BIP zostały uzupełnione w dniach 19.04.2023 oraz 26.04.2023, na co wskazują daty załączenia widoczne na stronie. Uczelnia nie spełniła przepisów prawa wynikającego z art. 358 ust. 1 pkt 3 i 4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie udostępnienia regulaminu zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji i regulaminu korzystania z infrastruktury badawczej.	Zalecenie niezrealizowane (prace w toku)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Większość informacji o studiach jest dostępna w sposób publiczny, gwarantujący dostęp dla jak najszerszego grona odbiorców. Zakres informacji obejmuje podstawowe treści obejmujące proces nauczania oraz wsparcia w tym procesie. Strona internetowa wymaga zastosowania narzędzi przystosowujących dostępne treści do nieskrępowanego korzystania z nich przez osoby z niepełnosprawnościami. Uczelnia nie zrealizowała w pełni zalecenia dotyczącego kryterium 9 wymienionego w uchwale Prezydium PKA z poprzedniej wizytacji w zakresie art. 358 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy w zakresie udostępnienia regulaminu zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji i regulaminu korzystania z infrastruktury badawczej. Uczelnia powinna dookreślić szczegółowy zakres obowiązków osoby odpowiedzialnej za monitorowanie treści publikowanych na stronie oraz zakresu działań mających na celu aktualizację oraz badanie dostępności tych treści.

Podstawą do wystawienia oceny kryterium spełnione częściowo są następujące nieprawidłowości:

1. Brak wykonania w pełni zalecenia dotyczącego kryterium 9 wymienionego w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę w zakresie uzupełnienia brakujących informacji w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 358 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy).

2. Brak wykorzystywania narzędzi mogących dostosować treści znajdujące się na stronie internetowej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w celu nieskrępowanego dostępu do informacji.
3. Brak szczegółowego określenia obowiązków osoby sprawującej monitoring treści dostępnych na stronie internetowej oraz Biuletynie Informacji Publicznej w zakresie ich aktualności, rzetelności, zrozumiałości i badania potrzeb różnych grup odbiorców korzystających z tych informacji oraz wprowadzenia procedury wykorzystania zdobytych informacji w celu doskonalenia informacji o studiach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się uzupełnienie informacji znajdujących się w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach prawa wynikającego z art. 358 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy.
2. Zaleca się zastosowanie na stronie internetowej narzędzi przystosowujących publikowane treści do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w celu nieskrępowanego korzystania z informacji.
3. Zaleca się szczegółowe określenie obowiązków osoby sprawującej monitoring treści dostępnych na stronie internetowej oraz Biuletynie Informacji Publicznej w zakresie ich aktualności, rzetelności, zrozumiałości i badania potrzeb różnych grup odbiorców korzystających z tych informacji oraz wprowadzenia procedury wykorzystania zdobytych informacji w celu doskonalenia informacji o studiach.
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Politykę jakości kształcenia w sposób kompleksowy reguluje Uchwała Senatu nr 08/2022 z dnia 26.09.2022 r. w sprawie przyjęcia zmienionego Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi, zawierająca unormowania projakościowe działalności Uczelni obowiązujące w całości od roku akademickiego 2022/2023.

Osobą sprawującą organizacyjny i administracyjny nadzór nad kierunkiem studiów jest Dziekan, który koordynuje działania pozostałych podmiotów zaangażowanych w prace realizujące cele i zasady WSZJK (z wyłączeniem Rektora), zasięga opinii Rady Programowej w sprawach mających znaczenie dla jakości kształcenia, przedkłada informacje, raporty i sprawozdania Rektorowi. Kolejną osobą sprawującą nadzór merytoryczny jest Kierownik Przedmiotu. To osoba odpowiedzialna za dokonanie przeglądu zawartości merytorycznej sylabusów przedmiotu w celu ich aktualizacji i oceny merytorycznej, w szczególności pod kątem wymagań literatury, wyposażenia infrastrukturalnego oraz potencjalnych wskazań co do zmiany efektów uczenia się w ramach przedmiotu. Koordynator Grup Przedmiotów to następna osoba odpowiedzialna za przygotowanie całościowego raportu obejmujące grupy przedmiotów, tworzony w oparciu o informacje zwrotne zebrane od Kierowników Przedmiotów. Formalnie system WSZJK odpowiada potrzebom Uczelni.

Opis ogólnych zasad funkcjonowania Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi to część druga dokumentu obejmująca zasady szczegółowe wskazując na akty wewnętrzuczelniane regulujące sposób konstrukcji programu studiów: uchwały Senatu, zarządzenia Rektora. W drugiej części tego dokumentu Uczelnia wykorzystała treści z dokumentów wewnętrznych PKA bez wskazania źródła.

Formalnie Uczelnia deklaruje, iż projekt planu i programu studiów opracowywany jest przez Radę Programową Uczelni, a następnie uchwalany przez Senat. Zidentyfikowane w trakcie poprzedniej wizytacji nieprawidłowości we wprowadzaniu zmian w programie studiów wskazują jednak, iż ta formalna procedura nie zawsze jest stosowana. Obecnie ślad zmian w programie znajdujemy w sprawozdaniu Rady Programowej Uczelni (dotyczy jednego przedmiotu), uchwała Senatu odnosi się do Programu na nowy cykl akademicki, załącznika nie przedstawiono.

W Uczelni wykorzystuje się dla celów komunikacyjnych platformę Teams. Aktualnie inne innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość nie są uwzględnione w projektowaniu programu studiów.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów,. Uczelnia udostępniła następujące dokumenty: Uchwała Nr 05/2020 Senatu Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji w roku akademickim 2021/2022; Uchwała Nr 05/2021 Senatu Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi z dnia 18 czerwca 2021 r. w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji w roku akademickim 2022/2023; Uchwała Nr 04/2022 Senatu Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi z dnia 20 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji w roku akademickim 2023/2024

Można potwierdzić, iż program studiów poddawany jest systematycznej ocenie. Podstawowymi narzędziami monitorowania jakości kształcenia są:

1. anonimowe ankiety studenckie wypełniane po zakończeniu każdego semestru. Dotyczą oceny procesu nauczania, są analizowane i przedstawiane w postaci raportu ewaluacyjnego do wiadomości wszystkich interesariuszy Uczelni w tym: studentów, Władz Uczelni oraz pracowników naukowo - dydaktycznych.
2. opinie absolwentów Uczelni o programie studiów, kadrze dydaktycznej, organizacji i warunków procesu nauczania oraz osiągniętych efektach edukacji.
3. hospitacje zajęć, które dotyczą wszystkich nauczycieli akademickich. W trakcie wizytacji ustalono, iż wszystkie hospitacje są przeprowadzane przez Rektora Uczelni w losowo wybranych terminach, na losowo wybranych przedmiotach w semestrze letnim lub w momencie zakończenia procesu nauczania w danym przedmiocie.
4. opinie pracodawców po odbyciu przez studentów praktyk zawodowych na temat oczekiwań pracodawców odnośnie kwalifikacji, umiejętności i wiedzy absolwentów danego kierunku.

Można potwierdzić, iż w ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni czyli kadra prowadząca kształcenie i studenci oraz w pewnym stopniu interesariusze zewnętrzni tacy jak pracodawcy. Udział dwóch rodzajów interesariuszy to jest nauczycieli akademickich oraz pracodawców można jednak uznać za niewystarczający, bowiem przejawiający się głównie w formie uczestniczenia w ciałach kolegialnych. Za niedostateczny można uznać udział nauczycieli akademickich i pracodawców w ocenie programu studiów w zakresie efektów uczenia się i ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, treści programowych metod kształcenia i metod weryfikacji efektów uczenia się.

Podjęto intensywną współpracę z Radą Biznesu działającą przy Uczelni. W toku tej współpracy zostały zaproponowane dodatkowe formy edukacji skierowane do studentów w postaci wykładów o charakterze analizy case study w zakresie bezpieczeństwa systemów bankowych oraz zasad ubezpieczeń społecznych. Ze sprawozdania z posiedzenia Rady Biznesu z dnia 17.12.2021 -wynika, że członkowie rady biznesu potwierdzili gotowość do współpracy z uczelnią w postaci tworzenia stanowisk do realizacji praktyk zawodowych. Zostały przedstawione propozycje mające na celu dostosowanie praktyczne programów zajęć specjalnościowych, aby umiejętności absolwentów były zgodne z oczekiwaniami rynku pracy. Uczelnia przedstawiła następujące dokumenty:

1. sprawozdania Rady Programowej:

- z dnia 7 września 2021, na spotkaniu omawiane, analizowane, dyskutowane i opiniowane były następujące kwestie: przeprowadzone badanie (w postaci ankietyzacji) satysfakcji studentów SWEIZ w roku akademickim 2020/2021 na kierunku „finanse i rachunkowość”, raport z wyników ankiety przeprowadzonej wśród studentów kierunku „finanse i rachunkowość” dotyczącej ich opinii o nauczycielach akademickich i innych osobach prowadzących zajęcia w roku akademickim 2020/2021 wraz z imienną tabelą (zestawieniem) wyników ankietyzacji dla poszczególnych osób oraz struktura ocen w roku akademickim 2020/2021.

- z dnia 4 czerwca 2021, tematem posiedzenia było przygotowanie na kolejne posiedzenie propozycji wypełnienia zaleceń prezydium PKA oraz opinia na temat zmiany w programie studiów której konieczność wynika z sytuacji osobistej i zawodowej osoby prowadzącej zajęcia z przedmiotu *zarządzanie płynnością finansową w sytuacjach kryzysowych*.

- z dnia 17 stycznia 2022, na spotkaniu omawiane, analizowane, dyskutowane i opiniowane były następujące kwestie: konsultacje wewnątrzuczelnianych dokumentów strategicznych i projakościowych oraz rekomendacja dla wprowadzenia indywidualnego projektu końcowego w miejsce pracy dyplomowej.

- z dnia 20 stycznia 2023, na spotkaniu omawiane, analizowane, dyskutowane i opiniowane były następujące kwestie: udział Rady Programowej w działaniach na rzecz doskonalenia programu studiów i oferty edukacyjnej Uczelni – poprzez przegląd uwarunkowań i projektowanie zmian, plan Rady Programowej co do zakresu dalszych projektowanych zmian.

2. Raport dziekana z opinii kierowników przedmiotu i koordynatorów grup przedmiotów w sprawie oceny sylabusów na kierunku finanse i rachunkowość w roku akademickim 2020/21, w którym zapisano, że zweryfikowano 17 sylabusów, przy czym w dwóch wskazano na konieczne zmiany.

3. Raport dziekana z opinii kierowników przedmiotu i koordynatorów grup przedmiotów w sprawie oceny sylabusów na kierunku finanse i rachunkowość w roku akademickim 2021/22, w którym zapisano, że poddano analizie sylabusy w liczbie 25 sylabusów, a wniosek brzmiał: nie zachodzi konieczność wprowadzenia zmian dotyczących opisu tych przedmiotów dla kolejnego cyklu kształcenia.

Na ostatnim posiedzeniu Rada Programowa przygotowała wstępne studium dotyczące możliwości modyfikacji programu studiów z uwzględnieniem najnowszych trendów rynku pracy i gospodarki (Gospodarką 4.0). Z przygotowanej przez Radę Programową analizy wynika, iż zasadne jest rozważenie wprowadzenia do oferty edukacyjnej Uczelni, w ramach studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „finanse i rachunkowość” specjalności w rodzaju: Doradztwo finansowe i inwestycyjne lub Analizy i ryzyko finansowe, przy czym w obu przypadkach należałoby zawrzeć w programach specjalnościowych treści związane z nowoczesną gospodarką i technologiami.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są w części wykorzystywane do doskonalenia tego programu studiów. Jednak zidentyfikowane uchybienia w programie studiów świadczą o niepełnej

skuteczności mechanizmów doskonalenia programu w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości. Do tego typu niezidentyfikowanych i nieskorygowanych niedoskonałości można zaliczyć:

- uchybienia w dokumentacji studiów
- uchybienia w zasadach zaliczania praktyk zawodowych;
- nieprawidłowości we wprowadzaniu zmian w programie kształcenia;
- uchybienia w procesie dyplomowania, w tym w zakresie tematyki prac dyplomowych;
- nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych;
- uchybienia w zakresie infrastruktury informatycznej.

Jakość kształcenia na kierunku została ostatnio poddana ocenie PKA w dniach 26-27 lutego 2021 r.. Ocenie podlegał kierunek finanse i rachunkowość prowadzony na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Prezydium PKA sformułowało pozytywną ocenę kierunku 26-27 lutego 2021 r. Zawarte w Raporcie z wizytacji zalecenia Uczelnia wdrożyła częściowo, ponieważ nie wszystkie zalecenia PKA zostały zrealizowane.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zapewnienie spójności uregulowań formalnych z faktycznym stanem systemu zapewnienia jakości kształcenia.	Uchwała Senatu nr 08/2022 z dnia 26.09.2022 r. w sprawie przyjęcia zmienionego Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi	zrealizowane
2.	Zapewnić procedury formalnego udziału nauczycieli akademickich i pracodawców procesie oceny i doskonalenia programu studiów.	uchwała Senatu nr 06/2021 z dnia 26.07.2021 r. w sprawie podjęcia działań służących wykonaniu zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej [...] oraz przeprowadzone na jej podstawie działania korygujące uchwała Senatu nr 8/2022 z dnia 26.09.2022 r.. w sprawie przyjęcia zmienionego Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi	zrealizowane
...	Stworzyć warunki do zwiększenia skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, zapewniając eliminację uchybień w programie studiów takich jak:	uchwała Senatu nr 06/2021 z dnia 26.07.2021 r. w sprawie podjęcia działań służących wykonaniu zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej [...] oraz	Niezrealizowane System przyjęty Uchwałą Senatu z

nieprawidłowości w zasadach zaliczania praktyk zawodowych; nieprawidłowości we wprowadzaniu zmian w programie studiów; uchybienia w procesie dyplomowania, w tym w zakresie tematyki prac dyplomowych; uchybienia w zakresie niewystarczającego udziału zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy; nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych; uchybienia w zakresie infrastruktury informatycznej	przeprowadzone na jej podstawie działania korygujące uchwała Senatu nr 08/2022 z dnia 26.09.2022 r. w sprawie przyjęcia zmienionego Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi	dnia 26.09.2023 – nie został wdrożony do praktyki zapewnienia jakości kształcenia

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Nadzór nad systemem jakości kształcenia na Uczelni sprawują Rektor i Dziekan Wydziału Społeczno-Ekonomicznego prowadzącego kierunek. Formalne uregulowanie działania systemu zapewnienia przyjęty Uchwałą Senatu WSZJK. Projekt planu i programu studiów opracowywany jest przez Radę Programową Uczelni a uchwalany przez Senat. Można potwierdzić, iż program studiów poddawany jest systematycznej ocenie, a w procesie tym biorą udział interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni. Udział dwóch rodzajów interesariuszy to jest nauczycieli akademickich oraz pracodawców można jednak uznać za niewystarczający, bowiem przejawiający się głównie w formie uczestniczenia w ciałach kolegialnych. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są w części wykorzystywane do doskonalenia tego programu studiów. Jednak zidentyfikowane uchybienia w programie studiów świadczą o niepełnej skuteczności mechanizmów doskonalenia programu w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości.

Podsumowując można stwierdzić występowanie następujących nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia:

1. uchybienia w dokumentacji studiów – nazwa Uczelni
2. uchybienia w zasadach realizacji i zaliczania praktyk zawodowych;
3. nieprawidłowości we wprowadzaniu zmian w programie kształcenia;
4. uchybienia w procesie dyplomowania, w tym w brak wewnętrznej ewaluacji procesu dyplomowania w tym w zakresie tematyki prac dyplomowych
5. niewystarczający udział obciążeniami dydaktycznymi nauczycieli akademickich, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy
6. nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych;

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

Zaleca się zwiększenie skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, zapewniając eliminację uchybień w programie studiów takich jak:

1. nieprawidłowości w dokumentacji studiów,
2. nieprawidłowości w zasadach zaliczania praktyk zawodowych;
3. nieprawidłowości we wprowadzaniu zmian w programie studiów;
4. uchybienia w procesie dyplomowania, w tym w brak wewnętrznej ewaluacji procesu dyplomowania w tym w zakresie tematyki prac dyplomowych;
5. niewystarczający udział obciążeniami dydaktycznymi nauczycieli akademickich, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy;
6. nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych.

Przewodnicząca zespołu oceniającego

Prof. dr hab. Grażyna Trzpiot

